

Käyttösuunnitelman toteutuminen 2021

Sisällysluettelo

Essote	3
Konsernihallinnon ja -palvelujen vastuualue	12
Strateginen johto ja viestintä	13
Kehittäminen, koulutus, tieto ja viranomaistehtävät (KKV)	14
Hallinto- ja henkilöstöpalvelut	19
Talous- ja hankintapalvelut	21
Tila- ja tukipalvelut	22
Tietohallinto	24
Terveyspalvelujen vastuualue	29
Päivystyspalvelut	31
Perusterveydenhuollon palvelualue	32
Sairaalapalvelut	34
Mielenterveys- ja päihdepalvelut	36
Kuntoutuspalvelut	38
Terveyspalvelujen yhteiset palvelut	39
Vanhus- ja vammaispalvelujen vastuualue	40
Keskitetty asiakasohjaus	43
Ennakoivat palvelut	44
Kotihoito	46
Palveluasuminen ja jaksohoito	47
Vammaispalvelut	48
Perhe- ja sosiaalipalvelujen vastuualue	50
Perhepalvelut	53
Lapsiperheiden sosiaalipalvelut	55
Sosiaalipalvelut	56

Essote

Johdon analyysi

Koronapandemia vaikutti kuntayhtymän toimintaan oleellisesti vuonna 2021. Kuntayhtymässä on maaliskuusta 2020 lähtien ollut voimassa erilaisia rajoitustoimia ja mahdollisuuksien mukaan toiminnassa hyödynnettiin etätyötä mm. hallituksen ja johtoryhmien kokoustoiminnassa. Etätyön kokemukset olivat pääosin positiivisia ja kuntayhtymän valmius tähän oli pääosin hyvä. Valtion tukitoimien ansiosta taloudelliset vaikutukset jäivät pelättyä pienemmiksi ja omaa toimintaa saatiin tehostettua. Osa palveluista oli pitkään keskeytyksissä ja tällä on vaikutuksia tulevaisuuden palvelutarpeisiin. Erilaiset rajoitukset jatkuvat ainakin pitkälle kevättalveen 2022.

Keväästä 2020 valmisteltu hyvinvointiuudistus eteni kuntayhtymän, Vaalijalan kuntayhtymän, Pieksämäen kaupungin ja Etelä-Savon pelastuslaitoksen osalta, kun eduskunta hyväksyi hallituksen esityksen hyvinvointialueiden perustamisesta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistamisesta 23. kesäkuuta. Hyvinvointialueet perustetaan mahdollisimman pian lakien hyväksymisen ja vahvistamisen jälkeen. Lait tulevat voimaan porrastetusti, osa 1. heinäkuuta 2021 ja viimeiset 1. tammikuuta 2022. Essoten osalta hyvinvointialuevalmistelua tekee Etelä-Savon hyvinvointialueen väliaikaisen valmistelutoimielin ja 1.3.2022 lukien valmistelu siirtyy aluevaaleilla valitun valtuuston tehtäväksi. Hyvinvointialueuudoksella oli jo merkittävä vaikutus Essoten toimintojen järjestelyyn vuonna 2021. Lisäksi edelleen Essote hallinnoi useita kehittämishankkeita, joilla valmistellaan tulevan hyvinvointialueen toimintoja.

Esper-hankkeen investoinneista Mielen- ja kuntouksen talon rakentaminen käynnistyi vuonna 2020. Talo valmistuu alkuvuonna 2023.

Sairaaloiden välistä yhteisyrityshanketta, Järvi-Suomen Terveys Oy valmisteltiin Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kanssa ja tähän liittyi Siunsoten myöhemmässä vaiheessa. Yhtiön toiminta käynnistyi syksyllä 2021.

Kuntayhtymän perustaminen ja eri organisaatioiden sote-henkilöstön siirtyminen kuntayhtymän palvelukseen aiheutti palkkojen harmonisoinnin eli palkkojen yhtenäistämisen tarpeen. Palkkojen harmonisointia on toteutettu vuodesta 2019 alkaen. Vuonna 2021 sitä tehtiin pitkin vuotta eri ajankohtina huhtikuussa, elokuussa ja vielä vuoden lopulla joulukuussa. Harmonisointiin käytettiin valtuuston tähän tarkoitukseen myöntämää määrärahaa yhteensä noin 5,6 miljoonaa euroa, lisäksi virka- ja työehtosopimuksen mahdollistamasta paikallisesta järjestelyerästä kohdennettiin harmonisointiin lähes miljoona euroa.

Kuntayhtymän palkkaharmonisoinnista käytävät työnantajan ja henkilöstöjärjestöjen edustajien keskusneuvottelut jatkuivat koko vuoden 2021 eikä niissä saavutettu neuvottelutulosta. Keskusneuvottelut olivat alkuvuonna 2022 edelleen käynnissä. Kuntayhtymä on varautunut valtuuston hyväksymän talousarvion mukaan saamaan palkkojen harmonisoinnin kokonaan valmiiksi vuonna 2022, harmonisointi toteutetaan suunnitelman mukaan takautuvasti 1.10.2020 alkaen. Tilinpäätökseen 2021 sisältyy 12,2 miljoonan varaus takautuviin palkkaharmonisoinnin kustannuksiin. Palkkojen harmonisoinnin lopulliseen toteutukseen vaikuttaa se, millaisen sovintoratkaisun osapuolet keskusneuvotteluissa saavat ja onko ratkaisu hyväksyttävissä. Mahdollista on myös asian eteneminen työtuo- mioistuimeen, mikäli yksimielisyyttä ei neuvotteluissa saavuteta.

Kuntayhtymän tavoitteena on yhteisen sovintoratkaisun löytyminen ja palkkojen harmonisoinnin saaminen valmiiksi. Tämä on sekä työnantajan että henkilöstön edun mukaista.

Asiakas- ja potilastietojärjestelmän, Aster hankkeen eteneminen pysähtyi syksyllä 2021, kun isäntäorganisaationa toimineessa Keski-Suomen sairaanhoitopiirissä ei poliittinen päätöksenteko hyväksynyt suunnitteluvaiheesta toimitusvaiheeseen siirtymistä ja Aster -hanke kaatui 15.10.2021. Keski-Suomen sairaanhoitopiirin (KSSHP) valtuusto päätti 15.10.2021 kokouksessaan Aster-hankkeen asi- akkaana, että hankkeessa ei edetä Aster-hankesuunnitelman mukaiseen tarkennettuun toimitusprojektivaiheeseen. KSSHP:n val- tuusto päätti myös, että KSSHP ei toimi tilaajana Aster-hankkeen toimitus-, palvelu- ja käyttöönottovaiheessa, eikä allekirjoita Aster- järjestelmän toimitus- ja puitesopimusta yhdessä Cernerin (järjestelmäntoimittajan) ja muiden tilaajien kanssa, mikä tarkoitti myös kaikkien muiden mukana olleiden organisaatioiden osalta hankkeen loppumista. Tästä aiheutuu Essotelle alaskirjauksia 1,8 miljoonaa euroa, mutta osa hankkeen tuotoksista 0,4 miljoonaa euroa voidaan jatkossa hyödyntää. Näistä on tehty erillinen laskelma ja selvitys.

Koronapandemia aiheutti kuntayhtymään merkittävät lisäkulut vuonna 2021, arviolta 16,6 miljoonaa euroa. Lisäksi aiheutui tulojen menetyksiä, joiden suurutta ei pystytty arvioimaan. Essoten on perinyt kunnilta koronakustannukset erikoissairanhoidon tuotehin- noissa vuonna 2021, joten vuoden 2021 osalta valtion tuet sovittiin siten, että kunnat hakivat tuet suoraan itselleen lukuun ottamatta rokotuskorvauksia.

Uusi potilasvakuutuslaki (948/2019) tuli voimaan 1.1.2021. Julkisten toimijoiden vakuutukset on tähän asti pääsääntöisesti otettu Potilasvakuutuskeskuksen kautta ns. täysomavastuisina rinnakkaisvakuutuksina. Potilasvakuutuskeskus ei voi jatkossa enää myöntää

täysomavastuisia potilasvakuutuksia vaan potilasvakuutukset otetaan suoraan vakuutusyhtiöiltä. Tällöin on siirrytty potilasvakuutuksen osalta ns. riskivakuutuksen sekamalliin, joka nostaa potilasvakuutuskuluja. Yliopistosairaanhoitopiirien perustamaan Suomen Keskinäisen Potilasvakuutusyhtiön asiakkaaksi on tarkoitus liittyä vuoden 2023 alusta.

TOTEUMA	Perhe- ja sosiaali-palvelut	Vanhus- ja vammais-palvelut	Terveys-palvelut	Kunta-yhtymän hallinto	Yhteensä
Henkilöstökulut	-130	-4 216	1 793	6 316	3 763
Palvelujen ostot	-1 420	994	-5 047	839	-4 634
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	92	-864	-166	-476	-1 413
- josta lääkkeet	60	1	-721	3	-657
- josta hoitotarvikkeet	-18	-298	638	-215	107
Avustukset	356	42	31	5	435
Muut toimintakulut	-14	-89	105	-1 112	-903
Poistot, korot ym.					
YHTEENSÄ	-1 115	-4 132	-3 077	5 572	-2 752

Kuva 1. Toteumavertailu

Taulukko 1. Kuntayhtymän tuloslaskelma

Essote	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio-muutos	Muutettu Talousarvio	Toteuma 12/2021
Myyntituotot	364,9	374,0	34,8	408,8	408,1
Jäsenkuntamyynti	347,2	357,0	34,8	391,8	388,1
Muut myyntituotot	17,7	17,0	0,0	17,0	20,0
Maksutuotot	27,2	27,8	-0,7	27,1	28,1
Tuet ja avustukset	9,4	15,2	-4,0	11,2	14,0
Muut tuotot	2,8	7,5	0,0	7,5	6,5
TOIMINTATUOTOT	404,4	424,5	30,1	454,6	456,7
Henkilöstökulut	-178,7	-193,3	-17,9	-211,3	-207,5
Asiakaspalvelujen ostot	-89,1	-88,3	-4,7	-93,0	-94,8
Muiden palvelujen ostot	-55,0	-61,3	-3,0	-64,3	-67,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-35,7	-34,7	-2,9	-37,7	-39,1
Avustukset	-20,6	-22,9	0,4	-22,5	-22,1
Muut kulut	-14,0	-13,1	0,0	-13,1	-14,0
TOIMINTAKULUT	-393,1	-413,7	-28,1	-441,8	-444,6
TOIMINTAKATE	11,3	10,7	2,0	12,7	11,6
Rahoituserät, netto	-0,4	-0,1	0,0	-0,1	0,3
VUOSIKATE	10,9	10,6	2,0	12,6	12,4
Poistot ja arvonalentumiset	-10,4	-10,6	0,0	-12,7	-12,4
TILIKAUDEN TULOS	0,5	0,0	-0,1	-0,1	0,0

Talouden toteuma

Toimintatuotot

Kuntayhtymän toimintatuotot olivat 456,6 miljoonaa euroa vuonna 2021 (404,4 miljoonaa euroa vuonna 2020). Toimintatuotot toteutuivat muutetun talousarvion mukaisesti (ero 0,4 %), tuloja lisäsivät kuntalaskutus, avustukset ja projektitoiminta. Myyntituotot jäsenkunnilta olivat huomioiden 388,0 miljoonaa euroa (347,1 miljoonaa euroa vuonna 2020) ja muut myyntituotot 8,1 miljoonaa euroa (7,6 miljoonaa euroa vuonna 2020). Tilinpäätösvuoden maksutuotot olivat 28,1 miljoonaa euroa (27,2 miljoonaa euroa vuonna 2020), tuet ja avustukset 13,9 miljoonaa euroa (9,4 miljoonaa euroa vuonna 2020) sekä muut toimintatuotot 6,5 miljoonaa euroa (vuonna 2020 2,8 miljoonaa euroa).

Toimintakulut

Toimintakulut olivat 446,4 miljoonaa euroa (393,1 miljoonaa euroa vuonna 2020) ja ne ylittivät muutetun talousarvion 1,2 %.

Henkilöstökulut olivat 207,5 miljoonaa euroa ja alittivat muutetun talousarvion 1,9 % (178,7 miljoonaa euroa vuonna 2020). Talousarviomuutoksella lisättiin palkkojen harmonisointiin 12,3 miljoonaa euroa varauksena sekä 4 miljoonaa euroa joulukuussa toteutettavana eränä, josta toteutui 1,9 miljoonaa euroa.

Palvelujen ostoista aiheutuneet kulut olivat 161,9 miljoonaa euroa (144,1 miljoonaa euroa vuonna 2020). Ne ylittivät muutetun talousarvion 2,9 %. Näistä asiakaspalveluiden ostojen osuus oli 94,8 miljoonaa euroa (89,1 miljoonaa euroa vuonna 2020). Yksittäinen merkittävä lisäkustannus oli Kysin laskutuksen kasvu n. 4 miljoonaa euroa. Muiden palveluiden ostojen osuus oli 67,2 miljoonaa euroa (54,9 miljoonaa euroa vuonna 2020). Muissa palveluissa kasvua oli erityisesti koronaan liittyvissä palveluissa ja ostolääkäreissä.

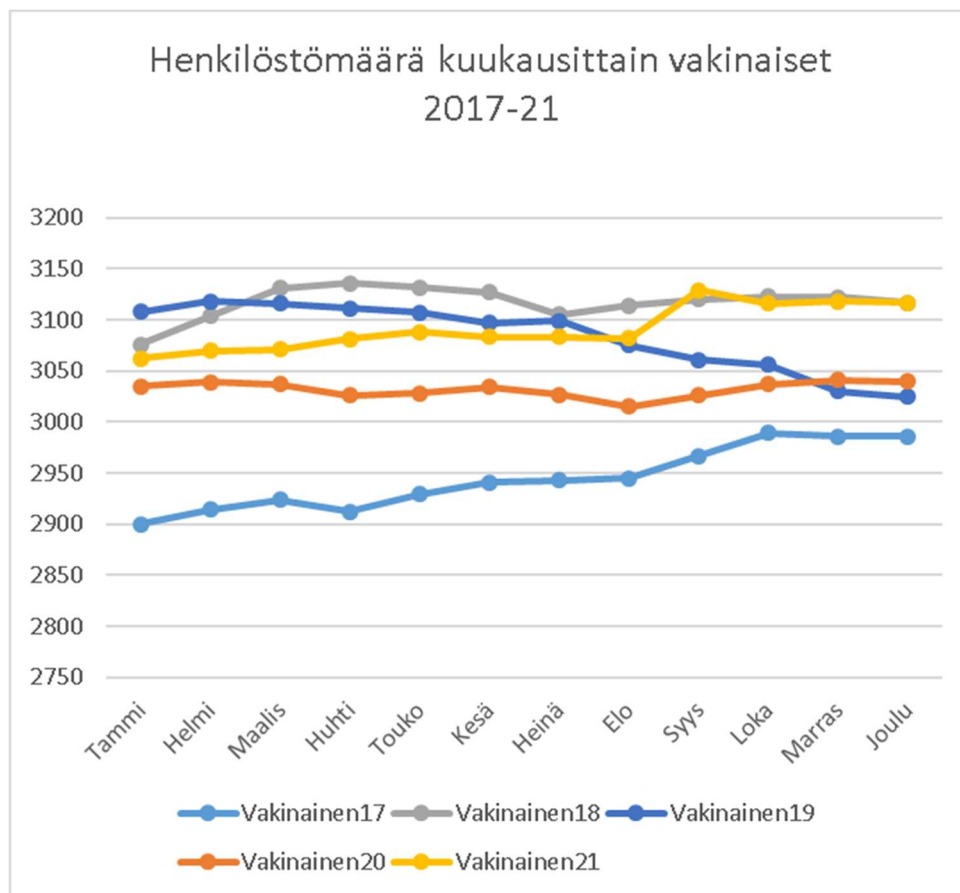
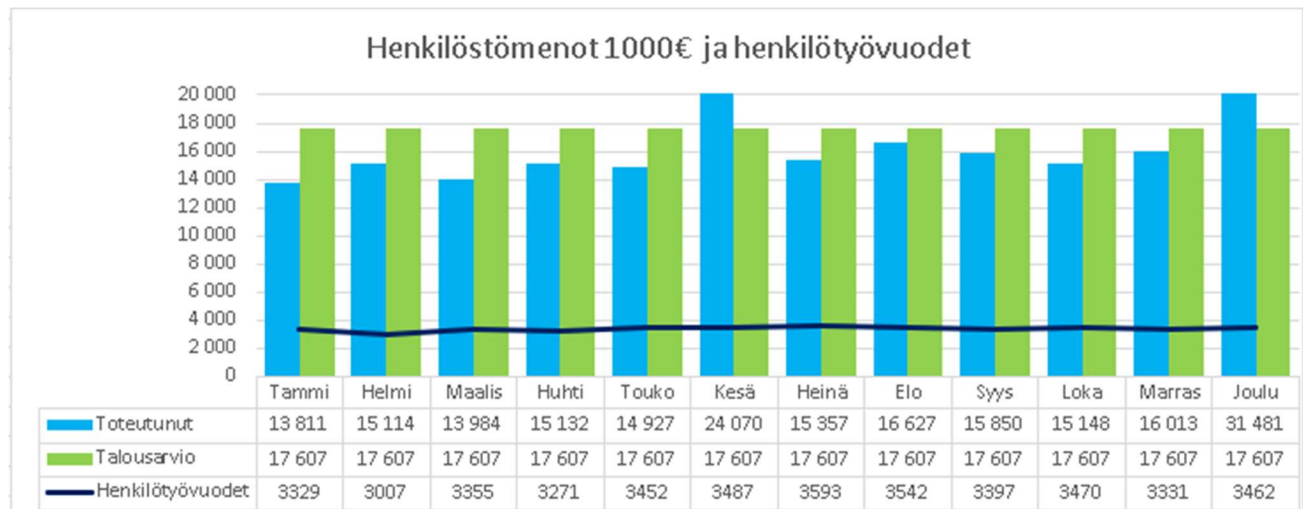
Aineisiin, tavaroihin ja tarvikkeisiin kului 39,1 miljoonaa euroa (35,7 miljoonaa euroa vuonna 2020), mikä ylitti talousarvion 3,8 %. Ylitys johtui pääosin lääkkeistä, diabeteshoidosta ja ilmaisjakelusta. Avustuskulut 22,1 miljoonaa euroa (20,6 miljoonaa euroa vuonna 2020) alittivat talousarvion 1,9 %. Avustuksia kasvattaa erityisesti siirtymät palveluseteleihin erilaisessa palveluasumisessa. Muut toimintakulut olivat 15,8 miljoonaa euroa (14,0 miljoonaa euroa vuonna 2020) 20,6 % yli talousarvion. Tätä kuluja rasitti Aster-hankkeen alaskirjaus 1,8 miljoonaa euroa. Rahoituksen nettotulot olivat 0,3 miljoonaa euroa johtuen korkotuloista. Korkokehitys vaikuttaa tulevaisuuden rahoituskuluihin.

Koronakustannusten aiheuttama toimintakulujen määrä oli kertomusvuonna noin 16,5 miljoonaa euroa. Lisäksi korona on aiheuttanut muita toiminnallisia kuluja ja toimintatulojen menetyksiä, joiden kokonaismäärää on luokkaa viisi miljoonaa euroa.

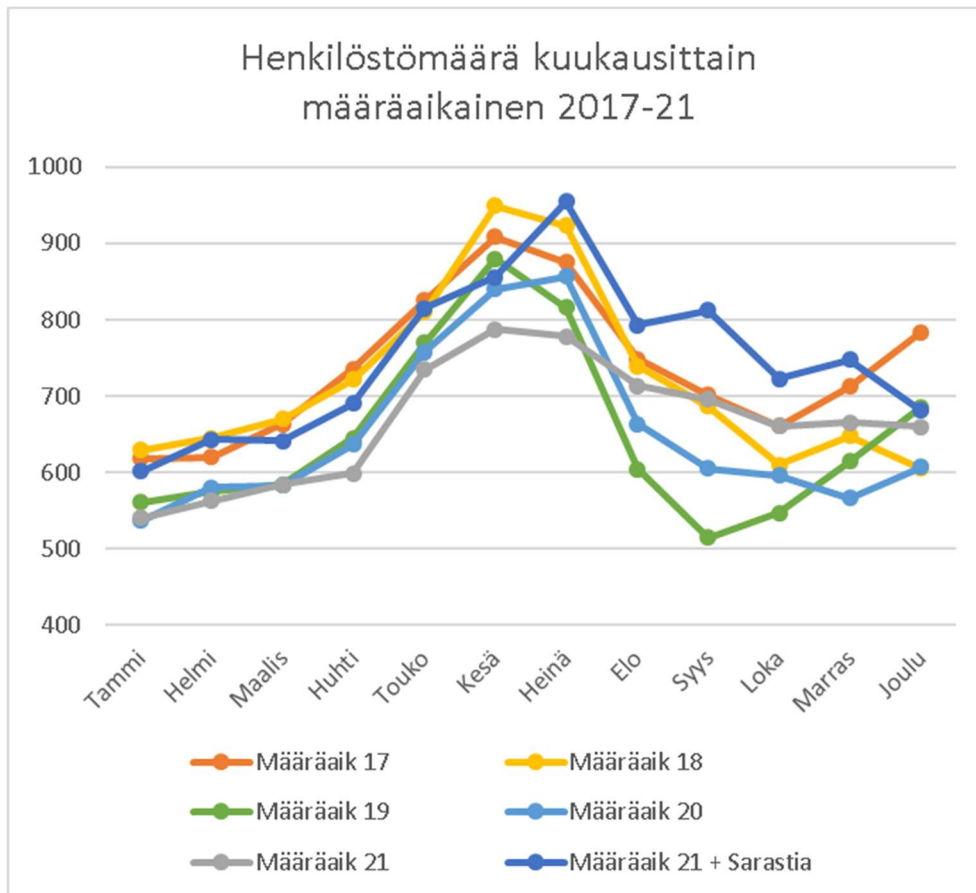
Tulos

Vuosikate oli 10,5 miljoonaa euroa (10,9 miljoonaa euroa vuonna 2020) Suunnitelman mukaisia poistoja kirjattiin 10,6 miljoonaa euroa. Tilikauden 2021 ylijäämä oli 0 euroa.

Taulukko 2. Henkilöstökulut (1000 euroa) - toteuma, budjetti sekä henkilötyövuodet.

Kuva 2. Kuntayhtymän vakinainen henkilöstömäärä kuukausittain vuosina 2017-2021.

Kuva 3. Kuntayhtymän määräaikainen henkilöstömäärä vuosina 2017-2021.

Taulukko 3. Kuntayhtymän henkilöstön lukumäärä 31.12.2021.

Henkilöstön lukumäärä

Toimiala ^	Palvelussuhteen luonneryhmä ^		Yhteensä ^
	Vakinaiset ^	Määräaikaiset ^	
Perhe- ja sosiaalipalvelut	278	38	316
Vanhus- ja vammaispalvelut	881	184	1 065
Terveyspalvelut	1 576	304	1 878
Kuntayhtymän hallinto	382	134	516
Yhteensä	3 117	660	3 774

Tilannepäivä on 31.12.2021.

Taulukko 4. Erikoissairaanhoidon laskutus jäsenkunnittain 1-12 kk 2021 (oma toiminta ja ostot sekä ensihoito)

ERIKOISSAIRAANHOIDON OMAN TOIMINNAN JA OSTOPALVELUIDEN LASKUTUS JÄSENKUNNITTAIN VUONNA 2021

Jäsenkunta	Kok.laskutus Toteutunut 1.1.-31.12.2021 1)				Erikoish 1a) oma toim. yht.	Esh oman toim. muutos-%	Kok. laskutus Kok.lask. muutos 20-21 yhteensä 2)			Kauttalaskutus 3)		
	TP 2020	MKS	Psykiatria	Yleislääket.			€	%		Toteutunut 1.1.-31.12.2021	Muutos 2020-2021	%
Hirvensalmi	3 887 320	2 889 551	572 461	128 504	3 462 012	23,3 %	4 409 925	522 605	13,4 %	590 414	-133 694	-18,5 %
Joroinen	6 920 508	1 348 976	194 834	8 213	1 543 810	12,0 %	8 374 537	1 454 029	21,0 %	6 858 192	1 780 722	35,1 %
Juva	9 859 037	7 185 647	1 130 850	189 927	8 316 497	14,6 %	11 091 780	1 232 743	12,5 %	2 107 265	515 933	32,4 %
Kangasniemi	8 540 931	5 906 335	747 505	169 975	6 653 840	11,9 %	9 366 490	825 559	9,7 %	1 732 483	175 110	11,2 %
Mikkeli	88 144 123	70 629 170	11 428 604	4 530 320	82 057 774	23,4 %	107 076 969	18 932 846	21,5 %	13 935 438	1 005 395	7,8 %
Mäntyharju	9 064 240	7 431 020	774 595	255 117	8 205 615	25,4 %	10 931 986	1 867 747	20,6 %	1 659 175	164 754	11,0 %
Pertunmaa	2 827 091	2 023 536	369 815	89 916	2 393 351	18,6 %	3 366 467	539 377	19,1 %	544 505	22 067	4,2 %
Pieksämäki	23 708 261	13 845 689	1 769 316	165 713	15 615 005	11,3 %	26 479 133	2 770 871	11,7 %	8 315 369	661 330	8,6 %
Puumala	3 611 864	2 550 715	277 452	73 638	2 828 167	7,9 %	4 006 348	394 484	10,9 %	803 834	82 661	11,5 %
Jäsenkunnat yht.	156 563 373	113 810 639	17 265 431	5 611 323	131 076 071	20,1 %	185 103 635	28 540 261	18,2 %	36 546 674	4 274 278	13,2 %
Itä-Savon shp	2 688 778	1 803 927	1 772 423	15 714	3 576 350	33,6 %	3 596 067	907 289	33,7 %	4 004	-367	
Muut	5 013 989	7 028 830	632 023	495 276	7 660 853	63,9 %	8 172 393	3 158 404	63,0 %	11 402	-37 915	
Kaikki yhteensä	164 266 140	122 643 396	19 669 877	6 122 313	142 313 274	22,2 %	196 872 095	32 605 955	19,8 %	36 562 081	4 235 994	13,1 %

1) yleislääketieteen yhteispäivystys

1a) ei sisällä yleislääketiedettä

2) Kokonaislaskutus sisältää oman toiminnan, kauttalaskutuksen, ensihoidon ja Pieksämäen apuvälinelaskutuksen.

2b) Sisältää apuvälinepalveluiden alueellisesta järjestämisestä koskevaa laskutusta (€/as) ajalta 1.1.-31.12.2021 (1., 2., 3. ja 4. erä)

Hirvensalmi	80 307,70 euroa
Joroinen	166 736,49 euroa
Juva	213 920,79 euroa
Kangasniemi	187 338,09 euroa
Mikkeli	1 997 691,72 euroa
Mäntyharju	202 553,18 euroa
Pertunmaa	59 111,55 euroa
Puumala	75 236,03 euroa
Sekä todelliseen käyttöön perustuvaa apuvälinelaskutusta	
Pieksämäki	356 128,00 euroa
Yhteensä	3 339 023,55 euroa

2c) Sisältää ensihoidon laskutusta ajalta 1.1.-31.12.2021 yhteensä **8 530 543,00** euroa, josta

Hirvensalmi	208 415,00
Joroinen	364 480,00
Juva	515 739,00
Kangasniemi	486 623,00
Mikkeli	4 272 202,00
Mäntyharju	587 474,00
Pertunmaa	183 105,00
Pieksämäki	1 731 852,00
Puumala	180 653,00

Taulukko 5. Perussopimuksen mukainen laskutus

	vuosi 2021			Vuosi 2020		
	T:n maksusuodet	Perussopimuksen laskutus	Harmonisointi 5 v. keskiarvo	T:n maksusuodet	Perussopimuksen laskutus (sis. alijäämän)	Laskutuksen muutokset 21 vs. 20 + harmonisointi
Hirvensalmi	10 100 000	10 868 708	350 447	9 590 000	9 784 590	1 434 565
Juva	27 850 000	28 816 059	962 556	26 620 000	27 028 352	2 750 264
Kangasniemi	25 620 000	25 331 030	887 648	24 990 000	24 174 864	2 053 814
Mikkeli	214 840 000	228 721 707	7 377 192	201 450 000	210 576 659	25 522 241
Mäntyharju	27 000 000	27 901 225	930 425	25 800 000	25 795 754	3 035 896
Pertunmaa	8 360 000	8 852 220	288 336	7 960 000	8 133 283	1 007 274
Puumala	10 530 000	10 632 388	363 458	9 990 000	10 089 952	905 894
Joroinen	7 050 000	8 036 067	228 999	6 800 000	7 143 472	1 121 594
Pieksämäki	25 650 000	24 364 556	900 937	23 800 000	24 379 532	885 962
Yhteensä	357 000 000	373 523 960	12 300 000	337 000 000	347 106 456	38 717 503

Taulukko 6. Essoten kehitysohjelma 2020-2022

Essoten kehitysohjelma 2020-2022				
jory seminaari päivitys 18.1.2022				
Vuosi, jolloin muutos realisoituu	2020	2021	2022	2020-2022
Kehitysohjelman toimenpide / vastuualue	Yhteensä	Yhteensä	Yhteensä	Yhteensä

Uusi palveluverkko				
Palvelurakenteen keventäminen ja tiivistäminen	374 000	385 000	210 000	969 000
Palvelurakenteen kevennys 2020	374 000			374 000
Kotihoidon välitön työaika ja tukipalvelut kotona		385 000	200 000	585 000
Lähikuntoutusosastojen uudistus hyvinvointialueella			10 000	10 000
* Käynnistetään palveluiden sisällön uudistusta				
* Palvelurakenteen -ja verkon tarkastelu hyvinvointialueella				
Palveluasumisen uudistuskohdeet kuntien kanssa sopien				
* Kaikki toimipisteet ja palvelut arvioidaan priorisoidusti				
Sähköiset palvelut korvaa lähipalvelua ja hyvinvointi- asemat tukeutuvat laajemmin hyvinvointikeskuksiin			80 000	80 000
Uusi palveluverkko yhteensä	374 000	385 000	290 000	1 049 000
Ostopalvelujen vähentäminen				
Kuvantamispalveluiden uudistaminen			0	0
*Kuvantamisen HUS -palvelusopimus				0
*Kuvantamisen sisäinen järjestely				0
Lääkehuollon palvelumuutokset		150 000	100 000	250 000
Lääkekulujen hallinta			0	0
ISLAB:in kustannusten hillintä			0	0
Turvapalvelut		20 000	180 000	200 000
ICT, Digitalisointi, automatisoiminen	30 000	130 000	50 000	210 000
Vaalijalan palveluiden optimointi	500 000	50 000	50 000	600 000
Lähetehojaus Essotelle		575 000	500 000	1 075 000
* Pieksämäki (ohjausvolyyymi 2,7 milj.)		500 000	500 000	1 000 000
* Pertunmaa (ohjausvolyyymi 200.000 eur.)		75 000	0	75 000
Lastensuojelun oma sijaishuoltoyksikkö			0	0
Ostopalvelujen vähent. yhteensä	530 000	925 000	880 000	3 410 000
Ulkoisten asiakkaiden hankinta				
* Kesäasukkaiden palvelut	20 000	20 000		40 000
* Ulosmyynti korona hoitojonot		184 000	378 000	562 000
Ulkoisten as. hankinta yhteensä	20 000	204 000	378 000	602 000
Henkilöstöprosessien kehitys				
Henkilöstön määrän pysyvä vähennys	450 000			450 000
Sairauspoissaolojen vähentyminen	172 350	475 200	451 350	1 098 900
Koulutus- ja matkustuskulut, vähentyminen	217 200	130 000	130 000	477 200
Toimielinten kokoukset etänä	42 702			42 702

Keskitetty resurssihallinta		50 000	150 000	200 000
Sarastian sijaispalvelut		100 000	300 000	400 000
Sähköiset palvelut, digitalisaatio		200 000	0	200 000
Henkilöstöpros. kehitys yhteensä	882 252	955 200	1 031 350	2 868 802
Tilasuunnitelma				
Lähtötason muutos vuonna 2020	104 000			104 000
Tilojen muutokset 2021		500 000		500 000
Tilojen muutokset 2022			300 000	300 000
Tilasuunnitelma yhteensä	104 000	500 000	0	904 000
KAIKKI YHTEENSÄ * ilman omaisuusjärjestelyjä	1 910 252	2 969 200	2 579 350	8 833 802
Omaisuusjärjestelyt, kertaluonteisia			2 500 000	
Sairaalatontin myynti netto		4 005 083		4 005 083
Pesulan myynti, 18 osaketta		144 656		144 656
Hallintorakennukset psl. R -talo		0		
Työterveys				
Kassavarantarahasto				
Muu osakeomistustarkastelu				
Omaisuusjärjestelyt yhteensä		4 149 738	2 500 000	6 649 738
KAIKKI YHTEENSÄ * Sisältäen omaisuusjärjestelyt	1 910 252	7 118 938	5 079 350	15 483 540

Strategisten tavoitteiden toteutuminen

Taulukko 7. Strategisten tavoitteiden toteutuminen

Strategialinkitys	Strateginen tavoite	Käytettävä mittari	Tavoitearvo	Toteuma 31.12.
Asiakas	Ensiluokkainen asiakaspalvelukokemus	NPS-mittari: kuinka todennäköisesti suosittelet palvelua ystäväillesi	Tavoitetaso 50 asteikolla -100 – 100	60,7
Talous	Tasapainoinen talous suhteessa palvelutarpeeseen ja rahoitukseen	1. Sosiaali- ja terveydenhuollon tarvevakioidut menot	1. Tarvevakioitu menoindeksi 98 (=vuoden 2018 taso)	Vuoden 2021 lukua ei saatavilla

Talous		2. Sosiaali- ja terveydenhuollon vuosittainen kasvuprosentti	2. Menojen kasvu-% on enintään valtakunnallinen soten kasvu-%	Menojen kasvu 13 %, ylittää valtakunnan keskiarvon Ei toteutunut
Palveluprosessi	Peruspalvelupainotteisuus	Peruspalvelujen suhteellinen osuus vrt. erityispalveluihin	Peruspalveluiden euromääräinen osuus kasvaa	55,5 % Toteutui
Palveluprosessi	Palvelutuotannon tuotteistus	Tuotteistus tehty ja omakustannushinnasto laskettu	Valmis vuoden 2020 loppuun mennessä	Osin valmis. Ei toteutunut
Palveluprosessi	Rakennusinvestointien seurauksena 10 % kasvu	Tuotettujen suoritteiden määrä suhteessa henkilöstömäärään	Uusissa tiloissa suoritteiden määrä 10 % korkeampi suhteessa henkilöstömäärään vuoden 2020 loppuun mennessä verrattuna rakentamispäätöksen tilanteeseen	Tätä aineistoa ei ole olemassa
Organisaation osaaminen	Johtaminen tuottaa tuloksia ja hyvinvointia	1. Talousmittarit (ks. Talous) 2. Asiakastyytyväisyyskyselyt (ks. Asiakas) 3. Työhyvinvointikysely	1. Ks. Talous 2. Ks. Asiakas 3. Työhyvinvointikyselyn tulos paranee	

Strategiset tavoitteet on arvioitu niiltä osin, kun mittarituloksia on ollut saatavilla. Vastuualueiden mittarit on määritelty talousarvion yhteydessä.

Konsernihallinnon ja -palvelujen vastuualue

Taulukko 8. Konsernihallinnon- ja palvelujen tuloslaskelma

Konsernihallinnon ja -palvelujen vastuualue	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio- muutos	Muutettu Talousarvio	Toteuma 12/2021
Myyntituotot	192,4	203,6	12,7	216,3	1,6
Jäsenkuntamyynti	190,9	202,3	12,7	215,0	0,0
Muut myyntituotot	1,5	1,3	0,0	1,3	1,6
Maksutuotot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tuet ja avustukset	1,7	12,9	-4,0	8,9	4,3
Muut tuotot	2,1	6,7	0,0	6,7	1,9
TOIMINTATUOTOT	196,2	223,2	8,7	231,9	7,8
Henkilöstökulut	-18,4	-26,7	-16,2	-43,0	-36,6
Asiakaspalvelujen ostot	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,0
Muiden palvelujen ostot	-21,9	-23,6	-1,0	-24,6	-23,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5,6	-5,7	0,0	-5,7	-6,2
Avustukset	-0,1	-0,1	0,0	-0,1	-0,1
Muut kulut	-11,5	-10,6	0,0	-10,6	-11,7
TOIMINTAKULUT	-57,4	-66,8	-17,2	-84,0	-78,4
TOIMINTAKATE	138,8	156,4	8,5	147,9	-70,6
Rahoituserät, netto	-0,2	-0,1	0,0	-0,1	0,3
VUOSIKATE	138,6	156,3	8,5	147,8	-70,3
Poistot ja arvonalentumiset	-8,4	-8,4	0,0	-10,5	-10,5
TILIKAUDEN TULOS	130,1	147,9	10,6	137,2	-80,8

Talouden toteuma

Talous on toteutunut talousarvion mukaisesti. Muutetun talousarvion ja toteuman kohta poistot ja arvonalentumiset sisältää ASTER-projektin alaskirjauksen talousarviomuutoksen 2,1 miljoonaa euroa ja 1,8 miljoonaa euroa toteumakirjauksen.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Taulukko 9. Konsernihallinnon- ja palvelujen sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strategialinkitys	Vastuualueen tavoite	Käytettävä mittari	Tavoitearvo	Toteuma 31.12.
Asiakas	Hyvä asiakaspalvelukokemus (tukipalvelut)	Toteutetaan asiakaskysely 2 kertaa vuodessa	Yleisarvosana vähintään hyvä (asteikko 1-5), ja asiakastytytyvyisyys paranee	K 2021 3,4 S 2021 3,3 Toteutui
Talous	Palvelujen kustannustehokkuus (talouspalvelut)	Konsernihallinnon ja -palvelujen toimintamenojen kehitys	Menot kasvavat enintään yleisen palkkakehityksen mukaan	Ei toteutunut, suurin syys palkkaharmonisointi
Palveluprosessi	Aktiivinen rooli sähköisten palvelujen kehittämisessä (Tiha)	Sähköisten palvelujen määrä vastuualueella	Kartoitetaan sähköisten palvelujen määrä. Vuosittainen lisäys 4–5.	SOTE: easiointipalveluiden määrä lisääntynyt 37 uudella palvelulla, puheen-tunnistus käyttöön otettu Toteutui
Palveluprosessi	Vastataan vastuualueiden odotuksiin	Työvuorosunnittelun uusiminen	Uusi toimintamalli 2021	Käyttöönotto menossa

	suunnitelmallisesti resurs- sien puitteissa (Hepa)			
Organisaation osaaminen	Sairaspoissaolojen hal- linta (Hepa)	Poissaolot laskevat	Poissaolopäivät/htv vä- hennys 5 % ed. vuosi	Kasvua 12,3 % Ei toteutunut
Organisaation osaaminen	Keskittetty tutkimus-, kou- lutus-, kehittämis- ja inno- vaatiotoiminta (TKKI) (kkv-yksikkö)	Osaamiskartoitukset ja koulutussuunnitelmat	Osaamiskartoitus tehty kaikille ja koulutus- suunnitelma tehty kun- tayhtymälle	Osaamiskartoituksia teh- tiin vain 0,8 %:lle henki- löstöstä johtuen resurssi- vajeesta. Ei toteutunut

Konsernihallinnon henkilöstötilanne

Taulukko 10. Konsernihallinnon henkilöstötilanne

	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Mar- ras	Joulu
Henkilömäärä	462	478	480	503	515	530	523	514	509	503	515	516
Henkilötyövuodet	445,2	409,2	456	457,2	490,8	489,6	498	490,8	463,2	470,4	460,8	482,4
Sairauspoissaolopäivät	772	733	862	939	882	769	690	757	718	704	891	879
Koulutuspäivät	21	23	58	25	27	4	0	10	67	41	58	17
Lisä- ja ylityöt (euroa)	6258	9530	5254	10814	9299	10252	5684	8106	8865	4470	11251	4469
Lisä- ja ylityöt (tuntia)	506	496	255	507	440	591	268	350	416	188	476	209
Täyttöluvut (kumulatiivinen)			29			11	0	0	23			36

	Eläkeikä täyttynyt	2021	2022	2023	2024
Eläköityvät henkilöt	4	1	10	14	14

Laskennallinen eläkeikä 65 vuotta

Strateginen johto ja viestintä

Taulukko 11. Strategisen johdon ja viestinnän tuloslaskelma

Strateginen johto ja viestintä	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio- muutos	Muutettu Talousarvio	Toteuma 12/2021
Myyntituotot	191,0	202,3	12,7	215,0	0,0
Jäsenkuntamyynti	190,9	202,3	12,7	215,0	0,0
Muut myyntituotot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tuet ja avustukset	0,0	8,5	-4,0	4,5	0,0
Muut tuotot	0,1	5,0	0,0	5,0	0,0
TOIMINTATUOTOT	191,0	215,8	8,7	224,5	0,0
Henkilöstökulut	-0,7	-5,6	-16,2	-21,8	-3,3
Asiakaspalvelujen ostot	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,0
Muiden palvelujen ostot	-0,6	-0,5	-0,0	-0,5	-0,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-0,0	-0,0	0,0	-0,0	-0,0
Avustukset	-0,1	-0,1	0,0	-0,1	-0,1
Muut kulut	-0,0	-0,0	0,0	-0,0	-0,0
TOIMINTAKULUT	-1,5	-6,3	-16,2	-22,5	-3,8
TOIMINTAKATE	189,5	209,5	-7,5	202,0	-3,8
Rahoituserät, netto	-0,0	0,0	0,0	0,0	-0,0
VUOSIKATE	189,5	209,5	-7,5	202,0	-3,8

Poistot ja arvonalentumiset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TILIKAUDEN TULOS	189,5	209,5	-7,5	202,0	-3,8

Talouden toteuma

Talous toteutunut talousarvion mukaisesti. Jäsenkuntatulot kohdistettu vastuualueille, jolloin tulot eivät näy strategisen johdon ja viestinnän toteumassa.

Merkittävät riskit ja ylitysuhat

Asiakas- ja potilastietojärjestelmän päätöksenteko on kesken samoin työterveyden järjestelyt.

Strategisen johdon ja viestinnän henkilöstötilanne

Taulukko 12. Strategisen johdon ja viestinnän henkilöstötilanne

	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Mar- ras	Joulu
Henkilömäärä	10	10	10	10	10	10	10	12	12	12	13	12
Henkilötyövuodet	9,6	9,6	9,6	9,6	9,6	9,6	9,6	10,8	9,6	8,4	8,4	8,4
Sairauspoissaolopäivät	31	29	31	30	31	30	0	15	19	0	0	0
Koulutuspäivät	0	0	2	1	2	0	0	0	0	0	4	0
Lisä- ja ylityöt (euroa)	453	0	453	0	562	0	0	0	2709	0	495	0
Lisä- ja ylityöt (tuntia)	20	0	20	0	25	0	0	0	102	0	23	0
Täyttöluvat (kumulatiivinen)			1			1	0	0	1			0

	Eläkeikä täyttynyt	2021	2022	2023	2024
Eläköityvät henkilöt					
Laskennallinen eläkeikä 65 vuotta					

Kehittäminen, koulutus, tieto ja viranomaistehtävät (KKV)

Taulukko 13. Kehittämisen, koulutuksen, tiedon ja viranomaistehtävien (KKV) tuloslaskelma

Kehittäminen, koulutus, tieto ja viranomaistehtävät (KKV)	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio- muutos	Muutettu Talousarvio	Toteuma 12/2021
Myyntituotot	0,2	0,2	0,0	0,2	0,2
Jäsenkuntamyynti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut myyntituotot	0,2	0,2	0,0	0,2	0,2
Tuet ja avustukset	1,0	3,5	0,0	3,5	3,3
Muut tuotot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
TOIMINTATUOTOT	1,2	3,7	0,0	3,7	3,6
Henkilöstökulut	-2,0	-3,9	-0,0	-3,9	-3,7
Asiakaspalvelujen ostot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muiden palvelujen ostot	-0,5	-1,5	-0,0	-1,5	-2,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-0,3	-0,3	0,0	-0,3	-0,2
Avustukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut kulut	-0,0	-0,0	0,0	-0,0	-0,1
TOIMINTAKULUT	-2,8	-5,8	-0,0	-5,8	-6,1
TOIMINTAKATE	-1,6	-2,0	-0,0	-2,0	-2,5
Rahoituserät, netto	-0,0	0,0	0,0	0,0	-0,0
VUOSIKATE	-1,6	-2,0	-0,0	-2,0	-2,5

Poistot ja arvonalentumiset	-0,0	-0,0	0,0	-0,0	-1,8
TILIKAUDEN TULOS	-1,6	-2,1	-0,0	-2,1	-4,3

Talouden toteuma

Asterin alaskirjaus n. 1,8 m€ on merkitty (poistot ja arvonalentumiset -kohtaan) KKV:n kuluksi, ilman että tätä olisi pystytty ennakoimaan budjettia tehtäessä. Asiantuntijapalvelujen ostot ylittivät johtuen sote-uudistuksen asiantuntijapalvelujen ostosta. Näistä johtuen tilikauden tulos ylitti budjetin.

Merkittävät riskit ja ylitysuhat

Talousarviossa KKV-palvelualueen avustukset liittyvät kehittämishankkeisiin. Avustuksia saatiin 0,2 m€ budjetoitua vähemmän, sillä hankekustannuksia syntyi budjetoitua vähemmän. Henkilöstökuluja oli vastaavasti 0,2 m€ vähemmän.

Taulukko 14. Kehittämisen, koulutuksen, tiedon ja viranomaistehtävien (KKV) tunnusluvut

Tunnusluku / Suorite	TA 2021	Tot 1-12/2021	Tot 1-12/2020	Muutos %
Simulaatiokeskuksessa koulutettavien määrä <i>Koulutusyksikkö</i>		1129 hlöä	ei tilastoitu	määrä on lisääntynyt
Simulaatiokeskuksen koulutus palaute (asteikolla 1-5) <i>Koulutusyksikkö</i>	4,0 (ka)	4,6 (ka)	hyvä/erittäin hyvä	pysynyt samana
Simulaatiokeskuksen käyttöaste <i>Koulutusyksikkö</i>	75–80 % (oma toiminta) 10–15 % (ulkopuolinen)	0-100% riippuen tilasta ja kuukaudesta ulkopuolista koulutusta ei järjestetty COVIDin vuoksi	0-100% riippuen tilasta ja kuukaudesta järjestettiin vain muutamia ulkopuolisia koulutuksia	käyttöaste on noussut, mutta ei olla tavoitteessa
Osaamisenkartoituksen toteuma <i>Koulutusyksikkö</i>	80 % hlöstöstä	0,6 % hlöstöstä	järjestelmän käyttöönotto vasta S-2020	olemme kaukana tavoitteesta (resursipula)
Koulutussuunnitelma <i>Koulutusyksikkö</i>	laadittu	laadittu	laadittu	on lakisääteinen

Toteutuminen:

1. Tutkimus- ja kehittämistoiminta

Hankkeet

Alla olevasta taulukosta 15 ilmenee ulkopuolista rahoitusta saaneiden hankkeiden taloudelliset tunnusluvut ajanjaksolla tammi-joulukuu 2021. Suurin osa hankkeista on STM:n sote-uudistukseen liittyviä kärkihankkeita. Jokainen hanke on tehnyt jatkuvaa seurantaa toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteuttamisesta rahoittajan vaatimusten mukaisesti.

Taulukko 15. Ulkopuolista rahoitusta saaneiden hankkeiden taloudelliset tunnusluvut

	Hallinnoija/Vastuuhenkilö	Hankeaika	Kustannus/ Essoten osuus, koko hankeaika	Avustus/Essoten osuus, koko hankeaika	Essoten omarahoitus- osuus, koko hankeaika	Kustannukset 2021	Omarahoitus-osuus 2021
	Essoten vastuuhenkilö						
Puusta hyvinvointia ESR	XAMK/ Syväoja	9/2020-12/2022	11 673	0	11 673	6 155,00 €	6 155,00 €
Etelä-Savon nuoret vaikuttajat	Kortelainen	12/2019-2021	4000	0	4000	2 000,00 €	2 000,00 €
Rakenneuudistus	Essote/Sipilä	2020-2021	3 125 625	2 500 500	625 125	2 185 451,96 €	437 090,39 €
Tulevaisuuden sotekeskus	Essote/Sipilä	2020-2022	1 500 000	1 500 000	0	321 044,75 €	0,00 €
Työkyky	Essote/Sipilä	10/2020- 12/2022	781 001	624 601	156 400	269 663,44 €	53 932,69 €
SOPIVA	Essote/ Helminen	09/2020-12/2021	573 940	459 152	114 788,00	321 704,35 €	64 340,87 €
Itsemurhien ehkäisy	Essote/Sipilä	10/2020- 12/2023	514 616	411 693	102 923	171 564,82 €	34 312,96 €
Vetovoimainen kotihoito ESR	Essote/Loponen	1/2020-12/2021	545 501	436 400,80	109 100,20	256 304,92 €	51 260,98 €
ReissuElli ESR/EAKR	ESEDU/ Taivalantti	6/2019-11/2021	249 637	187 227	62 410	70 313,72 €	17 578,43 €
Perhehoito elinkeinona	Saranna Maaranen	2018-2021	1 500	0	1 500	1 500,00 €	1 500,00 €
Ikä- ja muistiystävällinen Haukivuoren taajama YM	ESSOTE/Räsänen	10/2020-10/2021	115 000	69 000	46 000	85 320,91 €	34 128,35 €
Ikääntyneiden tilannekuva (KATI)	Essote/Kaukonen	2021-2022	977 956	488 978	488 978	218 408,08 €	109 204,04 €
LUMO Lastensuojelun kehittäminen monialaisesti STM	ISO/Will-Orava	12/2020-12/2022	221 750	177 400	44 350	65 944,37 €	13 188,87 €
SOSRAKE ESR	ISO/ Kirvesmies	5/2020-10/2022	190 719	152 576	38 143	66 239,76 €	13 247,95 €
Maahanmuuttajien geneerisen palveluohjauksen malli TEM	Essote/Koivisto	9/2020-8/2021	134 000	93 800	40 200	85 655,48 €	25 696,64 €
Magee II	Essote/Koivisto	2021-2022	112 857	79 000	33 857	32 755,83 €	9 826,75 €
Kansakoulu III STM	ISO/ Auvinen	4/2020-10/2021	0	0	0	0,00 €	0,00 €
Essotelaiset kondiksessa OKM	ESSOTE/Laitinen	6/2020-5/2021	44 000	17 000	27 000	19 439,88 €	19 439,88 €
Ohjaamo 2.0	Essote/Sari-Anne Ratia	1.4.2021-31.8.2023	341 515	273 212	68 303	84 287,78 €	16 857,56 €
Strateginen työkykyjohtaminen, Onnistu yhdessä, ESR	TTL/Marjakangas, Järnefelt	1/2019- 12/2021	7605	6084	1521	3 288,88 €	657,78 €
Terveenä eläkkeellä STM	XAMK /Häkkinen, Järnefelt	2019-2021	0	0	0	0,00 €	0,00 €
YHTEENSÄ			9 452 895,00 €	7 476 623,80 €	1 976 271,20 €	4 267 043,93 €	910 419,14 €

Muu kehittäminen

KKV-palvelualue on johtanut ja koordinoitunut myös seuraavaa toiminnan kehittämistä:

- ESPER ja ASTER investointien vetovastuu yhteistyössä tila- ja tukipalvelujen ja tietohallinnon kanssa
- Lääketieteellisten, potilasryhmäkohtaisten laaturekisterien (HIV, selkä, reuma, tahdistin, lonkka, polvi, lasten diabetes, IBD, 15D, omavointikyselyt) käyttöönottojen organisointi
- KYS-erva-alueen erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksen valmistelu ja loppuun saattaminen
- Hoitotyön koordinointi; osallistuminen KYS-erva viikottaisiin tapaamisiin, Hoitotyön laatu! - työryhmän vetovastuu, hoito-työsensitiivisten tietojen keräämisen suunnittelu ja toteutus sekä hoitotyön vertaiskehittämisen verkostoon liittymisen valmistelu
- Asiakas- ja potilastyön kirjaamisen yhdenmukaistamisen kehittämisprojektin vetovastuu
- PVT- palvelutietovarannon pääkäyttäjä ja tietotuotannon koordinointi
- Planner SOTE-resurssisuunnittelujärjestelmän käyttöönoton laajentaminen koko Essoteen yhteistyössä tietohallinnon kanssa
- Palliatiivisen hoidon, vaativan kuntoutuksen ja mielenterveys- ja päihdepalvelujen kehittäminen yhteistyössä vastuualueiden kanssa
- Osallistuminen COVID massarokotusten suunnitteluun ja toteutukseen
- OLKA toiminnan koordinointi; v. 2021 OLKA:n vapaaehtoisilla oli 43.000 kohtaamista asiakkaiden ja potilaiden kanssa (suurin osa liittyi aula-avustajan tehtäviin)
- Osallistuminen lakisääteisen tiedonhallintayksikön työskentelyyn
- Osallistuminen hyvinvointialueen valmisteluun osana tiedolla johtamista, TKIO-toimintaa ja rahoitushakuja

Investoinnit

Mielen- ja kuntoutuksen talon rakentaminen eteni suunnitellusti. Rakennustoimikunta seurasi Esper-investoinnin kustannuksia ja etenemistä miltei kuukausittain. ASTER Etelä-Savon investoinnin kustannuksia seurattiin kuukausittain hankejohtajan toimesta ja ohjausryhmällä oli pääsy reaaliaikaiseen kustannusseurantaan. Essoten ensimmäisen laatu- ja vaikuttavuusraportin mittareita arvioitiin osana Logexin tiedolla johtamisen järjestelmän käyttöönottoa Essotessa. Aster-hankkeessa kuvattiin yli 600 toimintaprosessia ArteriMS-alustalle. Vaikka Aster hankkeessa ei siirrytty toimitusprojektiin (15.10.2021 KSSHP:n tekemä päätös), sovittiin, että tehtyä työtä hyödynnetään hyvinvointialuevalmistelussa.

Tutkimustoiminta

KYS-erva-alueen hoitotyön tutkimuksen ohjausryhmä perustettiin ja tulevaa toimintaa suunniteltiin Itä-Suomen yliopiston johdolla. KYS-erva-alueen arviointityöryhmä aloitti toimintansa KYS:n arviointiylilääkärin johdolla. Essoten johtajaylilääkäri osallistui kansallisen palveluvalikoimaneuvoston toimintaan. Neuvosto antaa suosituksia suomalaisen terveydenhuollon palveluvalikoiman sisällöstä. Johtajaylilääkäri edusti Essotea KYS-erva-tutkimustoimikunassa.

2. Koulutustoiminta

Koronaepidemiolla oli merkittävä vaikutus koulutuskeskuksen toimintaan. Keskus oli valvontayksikkövalmiudessa ja pandemiaryhmän työtilana suuren osan vuotta 2021. Simulaatio- ja koulutuskeskuksella järjestettiin 437 eri tapahtumaa, joista 72 % oli koulutuksellista toimintaa. Kaikista koulutuksista jouduttiin perumaan 30 kpl koronatilanteen ja riittämättömän osallistujamäärän vuoksi. Samasta syystä ei järjestetty ulosmyyviä koulutuksia. Koulutuskeskuksen tiloja käytettiin muuhun toimintaan (esim. tartunnan jäljitys), kun koulutuksia ei ollut. Koulutus- ja simulaatiokeskuksen tilojen käyttöaste jäi merkittävästi suunniteltua vähäisemmäksi.

Koulutuskeskuksella kouluttautui 1129 henkilöä. Koulutukset saivat hyvää tai erittäin hyvää palautetta. Toukokuusta 2021 alkaen koulutuspalautteet on kerätty systemaattisesti Webropoliiin.

Taulukko 16. Simulaatiokeskuksen koulutuspalautte.

Koulutuspalautte ka (huonosti 1-erittäin hyvin 5)										
Tav. Tiedossa	Tav. Päästy	Vast. ennako-odotuksia	Saanut tarp. tieoa	Voi hyöd.om työhön	Osaam. ↑ 1-10	Koulut. Rakenne	Käytetyt esimerkit	Menetel./harjoituk	Koulutt. onnistuminen	Koul.toim. tuki oppimista
4,2	4,4	4,5	4,8	4,6	7,8	4,5	4,6	4,7	4,8	4,8

Tammikuussa koulutuskeskuksella aloitti työnsä 100% kouluttaja, mutta työpanosta on tarvittu myös muihin kuin koulutuskeskuksen tehtäviin (osaamisen sähköisen hallintajärjestelmän käyttöönotto ja opetuslihoitajan sijaistaminen).

Sosiaali- ja terveysalan opetusharjoittelutoiminta jatkui COVID-pandemiasta huolimatta normaalisti. Harjoittelujaksoja toteutettiin yhteensä 1222 kpl, 242 eri harjoitteluyksikössä. AMK-jaksoja oli 858 kpl ja II-asteen jaksoja 364 kpl. Oppisopimusjaksoja oli yhteensä 34 kpl. Kansainvälisiä jaksoja toteutui COVID pandemiasta johtuen vain 4 kpl; kaikki opiskelijat olivat Espanjasta. CLES-opiskelijapalautteiden perusteella oppiminen harjoittelussa sai keskiarvoksi 9,1 (asteikolla 1-10). Vuonna 2020 vastaava luku oli 8,7. Vain 30 % opiskelijoista antoi palautteen harjoittelujaksostaan. Opiskelijajohtajien painopistealueita olivat opiskelijoiden hyvä ohjaus ja hyvä kohtelu, opiskelijajohtajakoulutuksen säännöllisyys, opiskelijapalautteiden hyödyntäminen ja oppilaitosyhteistyön tiivistäminen alueellisesti ja koko erva-alueella. Syksyllä käynnistettiin yhdessä KYS-erva-alueen ja ko. alueen AMK- ja toisen asteen oppilaitosten kanssa yhteisen veto- ja pitovoimahankkeen valmistelu.

3. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osalta terveystarkastusten määrä elpyi verrattuna edelliseen vuoteen. Terveystarkastuksissa ei kuitenkaan päästy vastaavalle tasolle kuin ennen korona-aikaa. Vuonna 2021 kirjattiin 28 362 terveystarkastuskäyntiä, vuonna 2020 25 134 ja vuonna 2019 29 713 käyntiä. Luvut ennakoivat kasvavaa hoitovelkaa. Myös terveyden edistämisen neuvonnan ja ohjauksen toimintaluvut vähentyivät vuoden 2020 luvuista noin 8 %. Terveyden edistämisen neuvontaa ja ohjausta (sisältäen eri palvelualueiden kirjaukset ja elintapaohjauksen) oli kirjattu vuoden alusta alkaneella seurantajaksoilla yhteensä 383 935 kertaa (1-12 /2020 415 731kertaa). Rokotusten määrä kasvoi vuoden aikana merkittävästi johtuen koronarokotuksista. Rokotuksia annettiin 160 369 kpl, edellisen vuoden määrän ollessa 36 224 rokotusta. Myös muiden kuin koronarokotteiden määrä kasvoi 2,7%.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvä verkostoyhteistyö jatkui monipuolisena. Elintapaohjaus on vakiintunut toimintamuoto, joka palkittiin vuoden lopulla OKM:n toimesta Liikkuva aikuinen -palkinnolla. Ikääntyneiden itsenäisen toimintakyvyn vahvistaminen (IKÄ-SIB) hankeaiheen edistämistä jatkettiin yhteistyössä TEM:in vaikuttavuusinvestoinnin osaamiskeskuksen kanssa. Osana Suomen Terveystta Edistävä Sairaalat ja Organisaatiot (STESO ry.) toimintaa toteutettiin Tupakaton SOTE-auditointi (aiemmin Savuton sairaala -auditointi), jossa Essote sai 88 / 144 pistettä. Yhteistyö hyvinvointiin liittyvien hankkeiden ja soteuudistuksen

kanssa jatkui aktiivisena. OLKA -toiminta ja sen kehittäminen (vapaaehtoistoiminta, vertaistuki ja kokemusasiantuntijatoiminta) jatkui yhteistyössä ESTERY:n kanssa. Alueellisen sähköisen hyvinvointikertomuksen kokoaminen aloitettiin.

4. Viranomaistehtävät ja oikeusturva

Palveluihin liittyviä muistutuksia tehtiin vuonna 2021 240 kappaletta (v. 2020 255 kpl). Kanteluita tuli käsiteltäväksi 33 kpl (v. 2020 22 kpl). Potilasvahinkoilmoituksia epäillyistä potilasvahingoista oli tehty 210 kpl, kun niitä vuonna 2020 tehtiin 178 kpl. Kanteluiden ja potilasvahinkoilmoitusten määrän kasvu voi liittyä kasvaneeseen palvelujen käyttöön. Sosiaalihuoltolain mukaisia ilmoituksia tuli 3 kpl.

Muutoksenhaut yksilöasioiden jaostoon vähenivät ollen v. 2021 yht. 62 kpl. Hallinto-oikeuteen tehtiin kuusi valitusta, joista kaksi palautettiin uudelleen käsittelyyn.

Kehittäminen-, koulutus-, tieto- ja viranomaistehtävät henkilöstötilanne

Taulukko 17. Kehittämisen-, koulutuksen-, tiedon- ja viranomaistehtävien (KKV) henkilöstötilanne

	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Mar- ras	Joulu
Henkilömäärä	41	48	53	61	62	62	60	62	62	60	61	62
Henkilötyövuodet	40,8	43,2	50,4	57,6	61,2	60	58,8	61,2	57,6	57,6	56,4	58,8
Sairauspoissaolopäivät	0	27	33	28	11	18	25	0	21	32	47	35
Koulutuspäivät	1	4	4	2	14	0	0	6	34	7	13	0
Lisä- ja ylityöt (euroa)	0	0	0	0	0	0	0	0	0		300	113
Lisä- ja ylityöt (tuntia)	0	0	0	0	0	0	0	0	0		6	6
Täyttöluvat (kumulatiivinen)			8			3	0	0	2			5

	Eläkeikä täyttynyt	2021	2022	2023	2024
Eläköityvät henkilöt			1		1

Laskennallinen eläkeikä 65 vuotta

Hallinto- ja henkilöstöpalvelut

Taulukko 18. Hallinto- ja henkilöstöpalveluiden tuloslaskelma

Hallinto- ja henkilöstöpalvelut	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio- muutos	Muutettu Talousarvio	Toteuma 12/2021
Myyntituotot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Jäsenkuntamyynti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut myyntituotot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tuet ja avustukset	0,7	0,8	0,0	0,8	1,0
Muut tuotot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TOIMINTATUOTOT	0,7	0,9	0,0	0,9	1,1
Henkilöstökulut	-2,3	-3,0	0,0	-3,0	-15,4
Asiakaspalvelujen ostot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muiden palvelujen ostot	-3,1	-3,3	-1,0	-4,3	-3,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-0,0	-0,0	0,0	-0,0	-0,0
Avustukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut kulut	-0,0	-0,0	0,0	-0,0	-0,0
TOIMINTAKULUT	-5,4	-6,4	-1,0	-7,4	-18,7
TOIMINTAKATE	-4,7	-5,5	-1,0	-6,5	-17,7
Rahoituserät, netto	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,0
VUOSIKATE	-4,7	-5,5	-1,0	-6,5	-17,7
Poistot ja arvonalentumiset	-0,1	-0,1	0,0	-0,1	-0,1
TILIKAUDEN TULOS	-4,8	-5,6	-1,0	-6,6	-17,8

Talouden toteuma

Henkilöstön kehittämisen palkkavaraus on teknisestä virheestä johtuen jäänyt merkitsemättä talousarvioon (noin 45.000 euroa).

Merkittävät riskit ja ylitysuhat

Keskeisenä riskinä on niukka henkilöstöresurssi, lisäksi henkilöstön vaihtuvuus sekä koronan ja muun yleisen henkilöstövajeen aiheuttama lisätyö kasvattavat riskiä. Palkkaharmonisoinnin ennakkoimattomat kulut aiheuttavat taloudellisen riskin.

Neljännesvuosiraportin seurattavat mittarit

Taulukko 19. Hallinto- ja henkilöstöpalveluiden tunnusluvut

Tunnusluku / Suorite	TA 2021	Tot 1-12/2021	Tot 1-12/2020	Muutos %
Potilasasiakirjakeskuksen digitoitu volyymi kasvaa 15 % edellisestä vuodesta		20 %	Ei ollut mittarina 2020	
Osaamisenhallinnan järjestelmä on käytössä ja kattaa 50–70 % henkilöstöstä		Ohjelman käyttöönotto on edelleen menossa	Järjestelmän pilotointi ja käyttöönotto	
Henkilöstökyselyiden toteuttaminen (mitä kuu- luu ja henkilöstön työfiilis -kyselyt)		Molemmat kyselyt toteutettu suunnitelman mukaisesti.	Ei ollut mittarina 2020	
Sairauspoissaolopäivät vähenevät kuntayhtymässä vähintään 5 % edellisestä vuodesta.		65596	63389	3,5 %

Hallinto- ja henkilöstöpalveluiden henkilöstötilanne

Taulukko 20. Hallinto- ja henkilöstöpalveluiden henkilöstötilanne

	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Mar- ras	Joulu
Henkilömäärä	65	66	63	67	67	67	69	66	68	66	69	68
Henkilötyövuodet	60	56,4	57,6	58,8	62,4	60	62,4	63,6	61,2	64,8	62,4	63,6
Sairauspoissaolopäivät	69	54	64	96	97	55	32	35	40	43	51	54
Koulutuspäivät	6	7	18	9	4	3	0	0	19	17	16	12
Lisä- ja ylityöt (euroa)	13	302	0	131	2683	0	0	0	0	544	407	0
Lisä- ja ylityöt (tuntia)	20	18	0	6	119	0	0	0	0	15	23	0
Täyttölumat (kumulatiivinen)			9			4	0	0	4			1

	Eläkeikä täyttynyt	2021	2022	2023	2024
Eläköityvät henkilöt	1			2	4

Laskennallinen eläkeikä 65 vuotta

Talous- ja hankintapalvelut

Taulukko 21. Talous- ja hankintapalveluiden tuloslaskelma

Talous- ja hankintapalvelut	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio- muutos	Muutettu Talousarvio	Toteuma 12/2021
Myyntituotot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Jäsenkuntamyynti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut myyntituotot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Tuet ja avustukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut tuotot	0,5	0,0	0,0	0,0	0,1
TOIMINTATUOTOT	0,5	0,0	0,0	0,0	0,2
Henkilöstökulut	-1,3	-1,4	0,0	-1,4	-1,2
Asiakaspalvelujen ostot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muiden palvelujen ostot	-0,7	-0,7	-0,0	-0,7	-0,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-0,0	-0,0	0,0	-0,0	-0,0
Avustukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut kulut	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,0
TOIMINTAKULUT	-1,9	-2,0	-0,0	-2,0	-2,0
TOIMINTAKATE	-1,4	-2,0	-0,0	-2,0	-1,8
Rahoituserät, netto	-0,2	-0,1	0,0	-0,1	0,3
VUOSIKATE	-1,7	-2,1	-0,0	-2,1	-1,5
Poistot ja arvonalentumiset	-0,0	-0,0	0,0	-0,0	-0,0
TILIKAUDEN TULOS	-1,7	-2,1	-0,0	-2,1	-1,5

Talouden toteuma

Talous toteutunut talousarvion mukaisesti. Tuloihin kirjattu tontin myyntivoitto.

Merkittävät riskit ja ylityshat

Merkittävin riski on hankintatoimen henkilöstö, jossa rekrytointiprosessi käynnissä. Korona on tuonut lisäkuormitusta erityisesti hankintatoimelle. Toinen ongelma on edelleen kirjaamisen puutteet, jotka vaikeuttavat laskutusta ja aiheuttavat tappioita.

Neljännesvuosiraportin seurattavat mittarit

Taulukko 22. Talous- ja hankintapalveluiden tunnusluvut

Tunnusluku / Suorite	TA 2021	Tot 1-12/2021	Tot 1-12/2020	Muutos %
Tiliöintirivien määrä ja tehdyt kilpailutukset:				
Ostolaskut		63 702	61 718	3,2
Myyntilaskut		279 597	265 735	5,2
Kirjanpitoviennit		455 067	342 491	32,9
Kilpailutukset		68	ei ollut mittarina	

Talous- ja hankintapalvelut henkilöstötilanne

Taulukko 23. Talous- ja hankintapalveluiden henkilöstötilanne

	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Mar- ras	Joulu
Henkilömäärä	26	27	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26
Henkilötyövuodet	25,2	24	26,4	25,2	26,4	25,2	25,2	26,4	25,2	26,4	25,2	26,4
Sairauspoissaolopäivät	25	33	47	32	35	42	46	22	7	3	6	10
Koulutuspäivät	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lisä- ja ylityöt (euroa)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lisä- ja ylityöt (tuntia)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Täyttöluvat (kumulatiivinen)			2			0	0	0	0			0

	Eläkeikä täyttynyt	2021	2022	2023	2024
Eläköityvät henkilöt			1		1

Laskennallinen eläkeikä 65 vuotta

Tila- ja tukipalvelut

Taulukko 24. Tila- ja tukipalveluiden tuloslaskelma

Tila- ja tukipalvelut	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio- muutos	Muutettu Talousarvio	Toteuma 12/2021
Myyntituotot	1,1	0,9	0,0	0,9	1,1
Jäsenkuntamyynti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut myyntituotot	1,1	0,9	0,0	0,9	1,1
Tuet ja avustukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut tuotot	1,5	1,6	0,0	1,6	1,6
TOIMINTATUOTOT	2,6	2,6	0,0	2,6	2,7
Henkilöstökulut	-11,2	-11,8	-0,0	-11,8	-12,0
Asiakaspalvelujen ostot	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,0
Muiden palvelujen ostot	-7,1	-7,9	-0,0	-7,9	-7,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5,2	-5,2	0,0	-5,2	-5,8
Avustukset	-0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut kulut	-10,7	-9,7	0,0	-9,7	-10,8
TOIMINTAKULUT	-34,2	-34,7	-0,0	-34,7	-36,0
TOIMINTAKATE	-31,6	-32,1	-0,0	-32,1	-33,3
Rahoituserät, netto	-0,0	0,0	0,0	0,0	-0,0
VUOSIKATE	-31,6	-32,1	-0,0	-32,1	-33,3
Poistot ja arvonalentumiset	-6,7	-6,6	0,0	-6,6	-6,9
TILIKAUDEN TULOS	-38,2	-38,7	-0,0	-38,7	-40,2

Talouden toteuma

Kulut ovat selvästi edellisvuotta korkeammat. Tässä näkyy vuoden 2021 alkuvuoden yt:n lomautusten ja henkilöstövähennysten vaikutukset. Henkilöstökuluja nosti tukipalvelujen suurimman palkkaryhmän palkkaharmonisointi. Vuokratiloissa c-talon alkuperäistä suunnitelmaa pidempi tarve sekä Mäntyharjun korjattu vuokrasopimus nostavat kustannuksia yli arvioidun. Lisäksi kiinteistöjen lämmityskustannukset ovat kasvaneet lisääntyneiden tilojen ja nousseiden hintojen myötä edellisen vuoden vastaavan ajankohtaan verrattuna.

Merkittävät riskit ja ylitysuhat

Henkilöstö-, vuokra ja lämmityskuluissa on ylitysuhaa.

Neljännesvuosiraportin seurattavat mittarit

Taulukko 25. Tila- ja tukipalveluiden tunnusluvut

Tunnusluku / Suorite	TA 2021	Tot 1-12/2021	Tot 1-12/2020	Muutos %
Kustannukset toteutuneet budjetin mukaisesti		Tavoite ei toteutunut	Tavoite ei toteutunut	
Sairauspoissaolopäivät vähenevät vähintään 5 % edellisestä vuodesta		8 075	6 620	22,0
Toimipisteiden määrän vähentämisen myötä saavutettavat säästöt mm. logistiikassa ja puh-taanapidossa.		6 toimipistettä vähennetty (netto)	10 toimipistettä vähennetty (netto)	

Talous ei toteutunut talousarvion mukaan. Merkittävimmät ylityksen syyt olivat palkkaharmonisoinnin ja pandemian aiheuttamat henkilöstökulujen nousu, lämpöenergian käytön ja hinnan nousu, sairaalan maapohjan myynnin aiheuttama maanvuokra ja covidin jatkuminen, jonka vuoksi ei voitu luopua mm. Moision c-talon vuokrauksesta.

Sairauspoissaolojen määrä kasvoi voimakkaasti. Erityisenä syynä oli edelleen jatkunut covid-pandemia.

Tilojen määrää saatiin vähennettyä nettona 6 kohteella: vuoden aikana tapahtui suunnittelemaan lisäys yhden palvelutalon palvelutuotannon jäädessä Essoten toteutettavaksi.

Tila- ja tukipalvelut henkilöstötilanne

Taulukko 26. Tila- ja tukipalveluiden henkilöstötilanne

	Tamm	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Mar-ras	Joulu
Henkilömäärä	302	309	310	322	333	348	341	331	324	321	328	330
Henkilötyövuodet	290,4	261,6	292,8	289,2	313,2	318	324	312	294	296,4	290,4	306
Sairauspoissaolopäivät	644	587	687	753	711	631	587	684	601	610	778	779
Koulutuspäivät	13	10	34	13	6	1	0	3	14	17	22	5
Lisä- ja ylityöt (euroa)	5773	7814	4337	10682	5603	10085	5089	7998	5976	3897	9617	4006
Lisä- ja ylityöt (tuntia)	457	414	208	502	284	567	251	346	308	172	411	181
Täyttöluvut (kumulatiivinen)			9			3	0	0	16			27

	Eläkeikä täyttynyt	2021	2022	2023	2024
Eläköityvät henkilöt	3		9	11	8

Laskennallinen eläkeikä 65 vuotta

Henkilöstön osalta koko vuoden ajan oli poikkeusjärjestelyjä. Tämän vuoksi erityisesti puhtaushenkilöstön määrä on korkeampi kuin normaalina toimintavuonna olisi ollut.

Tietohallinto

Taulukko 27. Tietohallinnon tuloslaskelma

Tietohallinto	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio- muutos	Muutettu Talousarvio	Toteuma 12/2021
Myyntituotot	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
Jäsenkuntamyynti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut myyntituotot	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
Tuet ja avustukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut tuotot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TOIMINTATUOTOT	0,2	0,2	0,0	0,2	0,2
Henkilöstökulut	-0,9	-1,0	0,0	-1,0	-1,0
Asiakaspalvelujen ostot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muiden palvelujen ostot	-9,9	-9,7	-0,0	-9,7	-9,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-0,1	-0,1	0,0	-0,1	-0,1
Avustukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut kulut	-0,7	-0,8	0,0	-0,8	-0,7
TOIMINTAKULUT	-11,6	-11,6	-0,0	-11,6	-11,7
TOIMINTAKATE	-11,4	-11,4	-0,0	-11,4	-11,5
Rahoituserät, netto	-0,0	0,0	0,0	0,0	-0,0
VUOSIKATE	-11,4	-11,4	-0,0	-11,4	-11,5
Poistot ja arvonalentumiset	-1,6	-1,7	0,0	-3,8	-1,6
TILIKAUDEN TULOS	-13,1	-13,1	-0,0	-15,2	-13,1

Talouden toteuma

Tietohallinnon talous toteutunut suunnitellusti talousarvion mukaisesti, haasteina mm raportoinnin järjestelmiin liittyvät hankinnat ja niihin liittyvä asiantuntijapalveluiden osto, jotka ovat aiheutuneet hankkeiden kautta tullessiin tarpeisiin, sekä kustannuslaskennan kehittämisen takia. Näitä kuluja ei tietohallinnossa osattu suunniteltu talousarviota tehdessä ja jatkossa pitäisi arvioida sitä onko tietohallinto oikea kustannuspaikka tällaisten kulujen osalta, sekä ko. kehittäminen pitäisi olla suunnitellumpaa, jotta se voidaan arvioida talouden vuosisuunnittelun yhteydessä. Toisena odottamattomana kustannuseränä on uudet palvelumaksut, joita tulee hankkeiden hankkimista uusista tietojärjestelmistä ja palveluista, jotka siirtyvät hallitsemmattomasti hankkeiden pilotoitinvaiheesta tuotantoon ja jäävät elämään.

Merkittävät riskit ja ylitysuhat

Henkilöstöriskit; isot hankkeet (Aster / uudistus) ja kilpailutukset vaikuttaneet töiden kuormituksen lisääntymiseen.

Neljännesvuosiraportin seurattavat mittarit

Taulukko 28. Tietohallinnon tunnusluvut

Tunnusluku / Suorite	TA 2021	Tot 1-12/2021	Tot 1-12/2020	Muutos %
Uusien sähköistenasiointipalvelujen käyttöön- ottojen määrä (alla kuvassa punaisella 2021 käyttöön otetut uudet SA-palvelut)	sote toiminnan vaatimusten mu- kaan	tietohallinto ollut mukana toteutta- massa 31 uutta sähköistä palvelua	34 eAsiointipalve- lua	vuonna 2021 kolme uutta sähköistupalve- lua vähemmän kuin vuonna 2020
Tietojärjestelmäkatkojen määrä yhteensä eri järjestelmät eriteltynä (erittely alla kuvassa)	ei asetettua arvoa	99 suunnitelma- tonta katkoa	70 suunnittelema- tonta katkoa	22% enemmän katkoja

Palveluvasteaikojen pitävyys: infrapalvelut/terveyspalvelut/sosiaalipalvelut.	Infra- koostuu useasta SLAsta kanavakohtaisesti Sosiaalipalvelut 98% terveyspalvelut 98%	Infran osalta palveluvasteajat eivät ole pitäneet, toimittajalta saatu korvaus, sekä pyydetty tekemään toimenpiteitä tilanteen korjaamiseksi. Vaikutusta seurataan palvelukokouksissa sosiaalipalveluissa Q4 alle SLA:n Terveyspalveluiden palveluvaste kunnossa		
---	---	---	--	--

Taulukko 29. Essoten sähköisen asiointin palvelut 2021

Essoten sähköisen asiointin palvelut 2021		(UUDET PALVELUT = 2021 KÄYTTÖÖN OTETUT PALVELUT PUNAISELLA)						
PALVELU	TAMMI	HELMI	MAALIS	HUHTI	TOUKO	KESÄ	HEINÄ	EL
AJANVARAUSPALVELUT (vain uusi aika)								
Perusterveydenhuolto, avosairaanhoito (siirto Hyviksestä)	163	178	173	179	176	100	200	
Perusterveydenhuolto, suun terveydenhuolto (siirto Hyviksestä)	106	70	72	67	77	37	58	
Perusterveydenhuolto, ehkäisy- ja perhesuunnitteluneuvo (siirto Hyviksestä)	52	23	24	59	27	17	57	
Perusterveydenhuolto, lastenneuvola (siirto Hyviksestä)	5	1	0	0	0	0	0	
Perusterveydenhuolto, farmaseutti (siirto Hyviksestä)	1	1	1	0	0	0	0	
Perusterveydenhuolto, kuntoutus (siirto Hyviksestä)	2	0	1	0	1	0	0	
Erikoissairaanhoito, varhaisraskaus ultraääni (siirto Hyviksestä)	31	50	45	27	23	24	22	
Perusterveydenhuolto, joukkotarkastukset	0	0	0	1	0	0	0	
Sosiaalityön yksikkö								
Perusterveydenhuolto, kouluterveydenhuolto	0	0	0	0	40	74	7	
CGI: lastenvalvojen ajanvaraus								
ASIAKASLÄHTÖISET LOMAKKEET								
Yhteydenotto keskussairaala (siirto Hyviksestä)	39	41	37	26	21	16	21	
Synnytystoiveet (siirto Hyviksestä)	15	13	13	18	16	12	14	
Kiireetön yhteydenottolomake	202	196	281	273	201	150	230	
Lapsiperheen kotipalveluhakemus								
denotto sosiaalihuollosta vastaavaan viranomaiseen (asiakkaan suostumus)								
Ilmoitus sosiaalihuollon tarpeesta								
Sosiaalihuollon henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus								
ESITIELOMAKKEET								
Leikkaus (siirto Hyviksestä)	9	66	228	291	246	167	131	
Kipu (siirto Hyviksestä)	1	2	2	1	4	1	0	
Reuma (siirto Hyviksestä)	1	6	9	9	6	3	6	
Virtsankarkailu (siirto Hyviksestä)	0	0	0	0	0	0	1	
Synnytyspelko (siirto Hyviksestä)	1	1	1	2	0	3	3	
Valvonta (siirto Hyviksestä)	1	7	15	12	15	15	14	
Äitiyshuolto (siirto Hyviksestä)	36	38	56	45	27	44	28	
Oirekysely (ESAS)			17	21	8	9	10	
Ekaluokkalaisten terveystarkastus					30	141	11	
Erityisruokavalioilmoitus					3	15	2	
Murtumariski	5	8	13	5	10	5	5	
TEKSTIVIESTIT								
Marevan-annostukset	2843	2747	3186	2781	2766	2747	2932	
Ajavarauksmuistutukset	18916	18546	18900	17002	21781	18950	14666	2
Tekstiviesti asiakkaalle	554	770	793	1060	1222	1538	1235	
VIESTINVÄLITYS ei saa lukuja								
Kipuhoitaja								
audionomit								
HUOLILOMAKE TYÖIKÄISTEN PALVELUIHIN								
HUOLI VANHUKSESTA	74	56	54	63	61	64	65	

PERHEHUOLI												
OMAVOINTIKYSELYT (vastatut)	172	194	232	188	225	190	170	264	288	306	309	241
ISD (sepelvaltimo, kipu ja palliatiivinen)												
Selkärekiesteri												
Reuma												
IBD-rekiesteri												
lonkka-polvi												
OMAOLO-OIREARVIOT												
Korona (ei sisällä kokeiluna täytettyä)	1477	2261	1708	985	835	512	779	1322	736	469	831	1106
Virtsatieulehdus						6	23	16	14	7	9	9
Seksitautioirearvio						0	0	2	6	3	5	9
Polven-, olkapään- ja alaselän oire						0	1	0	0	0	1	0
OMAOLO PALVELUARVIO												
Arvio henkilökohtaisesta avusta						0	0	2	0	0	0	0
Arvio liikkumisesta kodin ulkopuolella						0	0	2	2	0	0	0
Arvio omaishoitotilanteesta						0	1	0	2	2	0	0
OMAOLO MÄÄRÄAIKAISTARKISTUKSET (tulossa syksy 2021)												
OMAOLO HYVINVOINTIVALMENNUKSET (tulossa syksy 2021)												
ETÄPALAVERIT (eROOM, sisätiimi-, asiakas-ammattilainen - ja ammattilainen-ammattilainen kokoukset)												
	1278	1630	2142	1646	1393	998	457	914	1163	996	1199	972
ETÄHOIVAPALVELUT (eCARE)												
Kotihoito	919	914	1193	1021	1067	1128	1041	898	1025	1086	1145	1212
Etäostopalvelut	39	37	40	32	34	55	31	42	28	35	36	16
Palveluasumisen pilotti						15	20	31	3	5	0	0
GIOG CHATBOT												
			8909	4968	4606	3967	4080	4486	3616	4310	4847	5852
CHAT-KESKUSTELUT (Giosg)												
Terveysneuvo			1262	513	510	977	391	434	372	375	405	485
Työikäisten sosiaalityö			12	3	9	26	13	13	19	16	13	22
Palveluneuvo			5	12	17	36	33	17	20	23	33	25
Vanhus- ja vammaispalvelut					4	6	1	0	3	2	1	1
Henkilökohtaisen avun työsuhdeasiat					4	5	0	1	0	0	0	0
Neuvola					5	10	2	4	6	1	5	4
Kätilöt					10	12	6	4	2	3	0	0
Suun terveys												12
Teho- ja valvonta												3
Keskustelut ilman tilastointia			10	9	16	17	5	10	10	16	21	15
TOIMEENTULOTUKIHAKEMUS												
VAMMAISPALVELUHAKEMUS												
DIGILÄÄKÄRI (aloitetut keskustelut)						335	274	365	318	315	420	427
LAATUMITTARIT												
Tahdistin rekisteri												
ISD (sepelvaltimo, kipu, palliatiivinen)												
HIV rekisteri												
Selkärekiesteri												
Reumarekiesteri												
IBD-rekiesteri												
Lonkka- ja polvivirekiesteri		X										
Diabetes								X				
KAIKKI PALVELUT YHTEENSÄ	26942	27916	39434	31319	35831	32366	27137	34631	33132	34756	36704	15412

Taulukko 30. Tietohallinnon tunnusluvut 2021

Tietohallinnon tunnusluvut 2021					
Selite	Q1	Q2	Q3	Q4	Huomioita
Suunnittelemattomat tietojärjestelmäkatkojen määrä, eri palvelut eriteltynä					
Infra, toimintakatkosten määrä / kk:					
Tietoliikenne/palomuuuri	0	3	1	0	
Sanomaliikenne	0	0	0	0	
Palvelimet	1	4	1	0	
Terveys- ja sosiaalipalvelujärjestelmät					
Terveyspalvelujärjestelmät	8	17	5	9	Q3 Hitaudesta useampi ilmoitus Q4 Lifecare versiopäivitys
Sosiaalipalvelujärjestelmät	6	6	1	2	Q3 Kotihoidon Hilkassa häiriö
Kelan Kantayhteys	10	2	2	7	Kelan ilmoitukset
Muu	6	2	3	5	Q3 OmaOlo sekä raportointitietojen siirtymisessä häiriöitä exreporttiin
Palveluvasteaikaisten pitävyys	31	34	11	23	
Infrapalvelut	80 %	80 %	80 %	79 %	Käyttötuki tavoitettavuus 30s Q4 (2M-it puhelujen vastausaika 10/2190% 11/2189% 12/21 95%)
Terveyspalvelut	98 %	98 %	85 %	91 %	
Sosiaalipalvelut	98 %	98 %	98 %	87,67 %	palveluvasteaikaisten pitävyys ka 87,67%
Sähköiset palvelut					
Käyttövolyymit yhteensä	94292	99516	94 900	86872	Q4 Ajanvarausmuistutuksen luvut puuttuvat virheen vuoksi. Arvio 18 000
Hyvis siirto		TEHTY			Q3 Hyvis palvelun korvaavat palvelut
Uudet sähköiset palvelut		29		8	

Toiminnalliset tavoitteet ja toteutuminen

- Tieto- ja kyberturvallisuuden kasvattaminen 2021 Q1-Q4:
 - Tietoturva seurataan jatkuvasti ja meillä on käytössä SOC-palvelu. Tätä kautta saamme myös tietoa yleisistä haavoittuvuuksista sekä muista hyökkäystrendeistä. Pidämme myös aktiivisesti huolta, että laitteiden sovellukset ovat ajan tasalla päivitysten suhteen.
 - Sisäpalomuurin päivittäminen uusimpaan versioon (R77.30 -> R80.30) tehty
 - Selvitetty eri tietoturvaluokkien soveltuvuutta ympäristöömme, keskittyminen hyvinvointialueen tietoturvaan alkanut
 - Kartoitettu vaihtoehtoisia SOC-palveluita nykyisen tilalle- tehty
 - Selvitetty verkkolevyjen sisältöä mm. henkilötietojen osalta- tullaan hankkimaan tähän tuote joka skannaa ja ilmoittaa v 2022 aikana / HVA
 - reagoiminen kyberturvallisuusilmoituksiin on aktiivista, toimittajayhteistyö ollut hyvää
 - Katkoissa KANTA katkot, joita ollut vuonna 2021 paljon suhteessa vuoteen 2020. KANTA katko aiheutuu 99%:sti Kelan palveluista, joihin Essoten tietohallinto ei voi vaikuttaa. Vuoden 2022 suunnittelemattomista katkoista jätetään Kelan aiheuttamat KANTA katkot pois
- Projektien aikataulut ja kustannukset toteutuivat suunnitelman mukaisesti.
- Kokonaisarkkitehtuuri dokumentoiminen; keskitytään HVA suunnitteluun Essoten ja muiden liittyvien organisaatioiden kuvausten perusteella
- Aktiivinen tiedonhallinta yksikön ohjausryhmä ja ETKO-ryhmä työskentely, yhteisten prosessien aikaansaamiseksi mm. so-
pimusprosessi, master-data prosessi, tiedolla johtaminen
- Aster hankinta päättyi marraskuussa 2021. Tietohallinnon resurssit vapautuivat
- HVA ICT suunnittelussa tietohallinnon henkilöstö aktiivisesti mukana

Tietohallinnon henkilöstötilanne

Taulukko 31. Tietohallinnon henkilöstötilanne

	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Mar- ras	Joulu
Henkilömäärä	18	18	18	17	17	17	17	17	17	18	18	18
Henkilötyövuodet	18	16,8	18	16,8	16,8	16,8	16,8	16,8	15,6	16,8	16,8	16,8
Sairauspoissaolopäivät	3	3	0	0	0	0	0	1	30	16	9	1
Koulutuspäivät	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	3	0
Lisä- ja ylityöt (euroa)	20	1384	464	0	451	168	596	108	180	29	433	350
Lisä- ja ylityöt (tuntia)	9	44	27	0	13	15	17	3	6	1	13	22
Täyttöluvat (kumulatiivinen)			0			1	0	0	0			3

	Eläkeikä täyttynyt	2021	2022	2023	2024
Eläköityvät henkilöt				1	

Laskennallinen eläkeikä 65 vuotta

Sairauspoissaolot normaalit, syksyllä lisäys työntekijälle tehdyn toimenpiteen vuoksi

Terveyspalvelujen vastuualue

Taulukko 32. Terveyspalvelujen tuloslaskelma

Terveyspalvelujen vastuualue	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio- muutos	Muutettu Talousarvio	Toteuma 12/2021
Myyntituotot	166,4	164,8	21,9	186,7	248,3
Jäsenkuntamyynti	152,9	151,8	21,9	173,7	232,7
Muut myyntituotot	13,6	13,0	0,0	13,0	15,6
Maksutuotot	12,5	13,3	-0,2	13,1	13,3
Tuet ja avustukset	4,5	0,2	0,0	0,2	6,6
Muut tuotot	0,5	0,5	0,0	0,5	4,5
TOIMINTATUOTOT	184,0	178,6	21,7	200,3	272,8
Henkilöstökulut	-103,6	-110,3	-0,5	-110,9	-109,1
Asiakaspalvelujen ostot	-39,9	-41,1	-2,8	-43,9	-44,3
Muiden palvelujen ostot	-24,8	-24,6	-1,9	-26,5	-31,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-27,0	-26,3	-2,3	-28,5	-28,7
Avustukset	-0,1	-0,1	0,0	-0,1	-0,1
Muut kulut	-1,8	-1,9	0,0	-1,9	-1,6
TOIMINTAKULUT	-197,2	-204,3	-7,5	-211,7	-214,8
TOIMINTAKATE	-13,2	-25,6	-0,6	-11,4	58,0
Rahoituserät, netto	-0,2	0,0	0,0	0,0	-0,0
VUOSIKATE	-13,4	-25,6	-0,6	-11,4	58,0
Poistot ja arvonalentumiset	-1,8	-2,0	0,0	-2,0	-1,7
TILIKAUDEN TULOS	-15,2	-27,6	-0,6	-13,4	56,2

Toimintatuotot

Toimintatuotot ovat kertyneet yli talousarvion. Jäsenkuntien perusterveydenhuollon ja sosiaalipalvelujen ennakkotuloa kohdennettiin palvelualueiden kustannuspaikoille vuonna 2021, mutta ei vuonna 2020. Tästä johtuen vuoden 2020 toteutuneet tulot poikkeavat merkittävästi talousarvioista ja tilinpäätöksestä 2021. Muutos johtuu valtiokonttorin automatisoidusta talousraportoinnin vaateista, joka tuli pakolliseksi vuoden 2021 alussa. Lisäksi erikoissairaanhoidon hinnastoa korotettiin 5 % vuodelle 2021.

Toimintakulut

Ostopalvelut ylittävät talousarvion niin asiakaspalveluostojen kuin muiden palvelujen ostojen osalta. Asiakaspalveluostoissa suurin ylitys tulee avopalveluista (esimerkiksi KYS ja HUS) ja asumisostopalveluista (mielenterveys- ja päihdepalveluissa). Henkilöstökulut jäävät alle talousarvion ja tämän selittää henkilöstön saatavuushaasteet. Nämä puuttuvat työpanokset on jouduttu korvaamaan ostopalveluina (lääkäri ja Sarastia ostot). Aineet, tavarat ja tarvikkeet ylittivät talousarvion n. 160 000 euroa. Suurimmat kustannusnoudot ovat lääkkeissä ja hoitotarvikkeissa.

Merkittävät ylityshat

Vaikean henkilöstösaatavuuden vuoksi lääkäreiden ostopalvelut ylittävät talousarvion 2,3 miljoonaa euroa. Toisaalta se on tuonut säästöä henkilöstökuluihin.

Covid-19 pandemiasta johtuen kliiniset laboratoriokustannukset (koronatestaukset) ovat nousseet merkittävästi ja ylittävät talousarvion lähes 2,4 miljoonaa euroa. Tähän saadaan kuitenkin valtionavustusta.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Taulukko 33. Terveyspalvelujen sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strategialinkitys	Vastuualueen tavoite	Käytettävä mittari	Tavoitearvo	Toteuma 31.12.
Asiakas	Hyvä asiakaspalvelukokemus	NPS	Tavoitetaso 50 asteikko -100–100	60,7 Toteutui
Palveluprosessi	Laajan päivystyksen sairaalan palvelut kumppanuuksia hyödyntäen	Päivystävien erikoisalojen määrä	Erikoisalojen lukumäärä säilyy vähintään kymmenenä	Toteutui
Palveluprosessi		Lääkärirekrytointin onnistuminen	Lääkäreiden virkojen täyttöaste 100 %	Ei ole toteutunut
Palveluprosessi	Peruspalveluiden saatavuus on hyvä	Kolmas vapaa kiireetön lääkäriaika (T3)	Aika saatavilla kahden viikon sisällä	26,6 Ei toteutunut
Palveluprosessi	Sairauspoissaolojen hallinta	Poissaolot laskevat	Poissaolopäivät/htv vähennys 5 % ed. vuosi	1,2 % Ei toteutunut

Terveyspalvelujen henkilöstötilanne

Taulukko 34. Terveyspalvelujen henkilöstötilanne

	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu
Henkilömäärä	1844	1845	1862	1860	1917	1978	1978	1919	1906	1892	1878	1879
Henkilötyövuodet	1705	1525	1708	1660	1756	1784	1836	1802	1686	1721	1654	1717
Sairauspoissaolopäivät	2082	2081	2301	2272	2223	2098	2331	2309	2423	2571	2649	2746
Koulutuspäivät	858	959	1010	1232	1081	268	3	69	336	276	476	150
Lisä- ja ylityöt (euroa)	85828	116042	55586	143351	78961	151910	99804	233720	131834	114708	153497	96046
Lisä- ja ylityöt (tuntia)	6911	5181	2270	5625	3372	8568	3825	7802	8724	3626	5506	3389
Täyttöluvat (kumulatiivinen)							0	0	198			206

	Eläkeikä täyttynyt	2021	2022	2023	2024
Eläköityvät henkilöt	12		15	28	51

Henkilöstömäärä on kumulatiivisesti pysynyt samana kuin vuonna 2020 (0,4 %). Alueella oli koko vuoden 2021 varsin haasteellinen koronapandemiatilanne, joka heijastui henkilöstön lisä- ja ylityökorvauksien määrään lisäävästi. Henkilöstöä allokoitiin

näytteenottoon, päivystykseen, sekä koronapotilaiden hoitoon osastoille. Myös koronarokotusten toteuttaminen vaati runsaasti henkilöstöresursseja.

Aiemmin henkilöstövajasta on ollut lähinnä lääkäreissä ja sosiaalityöntekijöissä. Vuoden 2021 aikana myös hoitohenkilöstön vaje ja rekrytointihaasteet konkretisoituivat. Kaikkia avoimina olleita tehtäviä ei saatu täytettyä. Osin edellä mainituista syistä henkilöstökulut jäivät alle talousarvion.

Sairauspoissaolopäivät nousivat melkein 2 % edellisvuoteen verrattuna. Henkilöstön ja esimiesten jaksaminen tässä poikkeuksellisessa tilanteessa oli kovilla. Henkilöstön jaksamista ja työkykyä tuettiin niillä keinoin, joita henkilöstöpalveluiden kanssa oli sovittu.

Suunnitellut koulutukset ovat käynnistyneet alkuvuodesta normaalisti, mutta pandemian edetessä koulutuksiin osallistuminen rajoitusten vuoksi vähentyi.

Päivystyspalvelut

Taulukko 35. Päivystyspalvelujen tunnusluvut

Tunnusluku / Suorite	TA 2021	Tot 1-12/2021	Tot 1-12/2020	Muutos %
Monitoimijapäivystys				
Konservatiivinen	*	7 720	28 000	-72,4
Operatiivinen	8 100	6 666	6 810	-2,1
Kipsaus	1 100	1 465	1 490	-1,7
Yleislääketiede				
- Lääkäri	21 000	21 710	20 090	8,1
- Hoitaja	3 300	2 105	2 024	4,0
-Puhelinkonsultaatio (lääkäri)	3 100	3 709	3 518	5,4
Sosiaali- ja kriisityö	80	4 647	33***	13 981,8
Mielenterveys- ja päihde	800	4 969	670***	641,64 %
Lapsi	7 600	5 850	5 409	7,5 %
Yhteensä	45 080**	58 841	68 044	-
Ensihoito				
Ensihoidon hälytykset	23 500	24 052	23 090	4,1 %
-joista X-tehtävät (X-5/X-8)	5 600	5 881	5 639	3,3 %
Ensihoidon kotisairaala käynnit	800	605	562	7,6 %

*) tämän ennakoiti mahdotonta epidemian vuoksi

**) puuttuu konservatiivinen

***) luku päivystysmonitorilta, joka ei anna oikeaa tietoa

Konservatiivisten suoritteiden määrän muutos selittyy koronanäytteiden tilastoinnista.

Yleislääketieteen lääkärikäynnit lisääntyivät 8 % edelliseen vuoteen verrattuna sekä myös hoitajakäynneissä oli pientä lisäystä (4 %). Sosiaali- ja kriisipäivystyksen suoritteiden merkittävä tilastollinen muutos liittyy muuttuneeseen raportointiin ja sama muutos näkyy myös mielenterveys- ja päihdepäivystyksen*** suoritteissa.

Päivystyspalvelujen Mikkelin kotisairaalan käynnit laskivat 10 %, potilasmäärä pysyi lähes edellisen vuoden tasolla. Kotisairaalan tekemät tilannekeskuksen välittämät hoidon tarpeen arviointikäynnit palveluasumisyksiköissä eivät näy tilastoissa. Näitä arviointikäynnejä oli n. 150 kpl.

Päivystysavussa oli yhteensä yli 90 000 puhelinkontaktia (vastatut/soitetut), sisältäen kiireellisen hoidon tarpeen arvioinnin sekä koronalinjan.

Ensihoidon yksikköhälytykset lisääntyivät n. 4 % edelliseen vuoteen verrattuna. Hälytyksiä välitettiin vuoden 2021 aikana yhteensä 24 052 kpl, sisältäen kenttäjohtoyksikön hälytykset (n. 500 kpl). Huomioitavaa on, että yhteen tehtävään/tapahtumaan voidaan hälyttää useampia yksiköitä. Tehtäviä oli kuntayhtymän ensihoidon yksiköillä yhteensä 20 485 kpl, joissa lisäystä edelliseen vuoteen n. 4500 tehtävää.

Yleisimmät ensihoidon tehtävälajit olivat muu sairastuminen/yleistilan lasku, rintakipuoire sekä kaatuminen, muodostaen tehtäväprofiilista yhteensä n. 37 %. Kiireellisten A/B -tehtävien kokonaismäärä kasvoi vajaat 4 %. Korkeariskiset A tehtävät, jossa esi- tai tapahtumatietojen perusteella on syytä epäillä, että avuntarvitsijan peruselintoiminnat ovat välittömästi uhattuna, vähenivät 2 % ja B tehtävät, jossa peruselintoimintojen häiriön tasosta ei ole varmuutta, lisääntyivät 5 % edelliseen vuoteen verrattuna. C kiireellisyysluokan tehtävissä (peruselintoimintojen tila on arvioitu vakaaksi tai häiriö lieväksi, mutta tila vaatii ensihoidon nopeaa arviointia) oli kasvua 12 %. D-luokan tehtävien, (avuntarvitsijan tila on vakaa ilman peruselintoimintojen häiriötä) määrä pysyi edellisvuoden tasolla. Kaikista tehtävistä 28 % päättyi hoidon tarpeen arvion jälkeen kuljettamatta jättämispäätökseen (ei tarvetta tai hoidettu koh-teessa). Ensihoito tuki muita kotiin vietäviä palveluja kuten kotisairaaloimintaa, jossa käynnit lisääntyivät lähes 8 %.

Perusterveydenhuollon palvelualue

Taulukko 36. Perusterveydenhuollon palvelualueen tunnusluvut

Tunnusluku / Suorite	TA 2021	Tot 1-12/2021	Tot 1-12/2020	Muutos %
Vastaanottopalvelut				
Käynnit lääkärillä	55 500	47 548*	47 037	1,1
Käynnit hoitohenkilöstöllä	70 100	217 772**	70 065	210,8
Puhelinkontakti	133 700	125 438	117 732	6,5
Sähköinen asiointi	1 250 L	436 L	252 L	73,0
-etävastaanotot (PTH)	1 250 H	37 H	228 H	-83,8
Suun terveydenhuollon palvelut				
Tunnusluku / Suorite	TA 2021	Tot 1-12/2021	Tot 1-12/2020	Muutos %
Käynnit hammaslääkärillä (pth)	56 000	53 465	48 756	9,7
Käynnit hoitohenkilöstöllä (pth)	19 000	19 488	15 430	26,3
Yhteensä	75 000	72 953	64 186	13,7
Osastopalvelut				
Tunnusluku / Suorite	TA 2021	Tot 1-12/2021	Tot 1-12/2020	Muutos %
Juva lähikuntoutusosasto				
Hoitopäivät	8230	8 610	8 127	5,9
Potilaat	470	353	435	-18,9
Kuormitus-%	98	102,6	96,5	6,3
Juva jaksohoito				
Hoitopäivät	4380	3 886	4 153	-6,4

Potilaat	120	98	112	-12,5
Kuormitus-%	100	88,7	94,6	-6,2
Kniemi lähikuntoutusosasto Hoitopäivät	8585	9 061	8357	8,4
Potilaat	470	330	351	-6,0
Kuormitus-%	98	99,5	100,4	-0,9
Mli lähikuntoutusosasto Hoitopäivät	8585	8 459	8 378	1,0
Potilaat	500	456	545	-16,3
Kuormitus-%	98	96,6	95,4	1,3
Mju lähikuntoutusosasto Hoitopäivät	7510	4 518	6 392	-29,3
Potilaat	480	304	375	-18,9
Kuormitus-%	98	94,2	94,9	0,7

Vastaanottopalvelut

*Käynnit lääkärillä: Vuosi 2021 pitää sisällään ainoastaan perusterveydenhuollon vastaanottokäynnit (aikaisemmin on myös puhelin-kontaktit ja kotisairaalakäynnit)

**Käynnit hoitohenkilöstöllä: Vuosi 2021 pitää sisällään ainoastaan perusterveydenhuollon vastaanotot (aikaisemmin on myös koti-sairaalakäynnit)

Alkuvuodesta lääkärikäyntien määrät vähenivät johtuen lääkäriresurssin vähäisyydestä. Loppuvuodesta tilanne korjaantui ja vuoden kokonaiskäyntimäärä ylittyi yhdellä prosentilla. Lääkäreiden rekrytointia tehostettiin ja lisäksi kehitettiin päivittäistä vastaanotto-työtä. Jo toukokuussa lääkärin määrä parani huomattavasti. Lisäksi toukokuussa aloitettiin digilääkäritoiminta, jossa oli 3128 käyntiä/kontaktia. Nämä eivät näy käyntitilastossa.

Vastaavasti hoitajakäyntien huomattavaa kasvua selittää koronarokotukset (joita 76% hoitajien käynneistä) sekä osittain suunnitelmallinen potilaan ohjaaminen ensikäynnille hoitajavastaanotolle. Henkilöstötilanne parantui, kun rekrytoinneissa onnistuttiin myös hoitajien kohdalla. Kehyskuntien vastaanottojen resurssit olivat hyvällä tasolla.

Mikkelissä käynnistettiin vuoden -21 alussa tiimitoimintamalli. Toimintamallin kehittäminen eteni hyvin. Hoitotyössä päivitettiin kansansairauksien hoitomalleja ja -ketjuja erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon työntekijöiden yhteistyönä. Fysioterapeuttien suoravastaanotto toimi tiimeittäin sekä paljon palvelua tarvitsevien asiakkaiden palveluissa. Ristiinan hyvinvointiasemalla käynnistyi myös fysioterapeutin ja jalkahoitajan vastaanotot.

Kiireetön puhelinpalvelu (Terveysneuvo) kattoi Mikkelin, Ristiinan, Haukivuoren, Hirvensalmen, Pertunmaan ja Anttolan kunnat. Luona Oy vastasi puhelinpalvelun toiminnasta keskitetysti. Muut asemat ja -keskukset vastasivat omasta puhelinpalvelusta. Terveysneuvon puhelummäärät kasvoivat kuukausittain kesän jälkeen. Puhelinpalvelu kilpailutettiin loppuvuodesta ja uusi palveluntuottaja (Mehiläinen oy) aloittaa toiminnan helmikuussa 2022.

Digitaalisia asiointikanavia lisättiin alueen väestölle seuraavasti: Chat aloitti maaliskuussa ja asiakkaat löysivät palvelun hyvin. Esimerkiksi joulukuussa chatbotin kanssa oli keskusteltu 5852 kertaa, joista 5237 chatbot oli hoitanut itse ja 615 oli siirtynyt ammattilaisen hoidettavaksi. Loppuvuodesta chattiin kehitettiin myös digihoitajan palveluita, joka aloitetaan alkuvuodesta 2022. Vastaanottojen hoitajakäyntien sähköisiä ajanvarauksia lisättiin paljon loppuvuodesta. Sähköisten palvelukanavien markkinointia tehtiin aktiivisesti, mm. vastaanotoilla, somessa ja tienvarsimainonnassa.

Asiakkailla annettavaa hoitotarvikejakelua uudistettiin. Uusi alueellinen hoitotarvikejakelu yksikkö aloittaa 2022 alusta. Jakelupisteet ja erilliset varastot poistuivat asemilta ja asiakkaat tilaavat tuotteensa sähköisesti tai puhelimitse suoraan ja ne toimitetaan postin välityksellä asiakkaalle.

Asiakaspalautteita kysyttiin vuoden aikana systemaattisesti. Palautteita antaneet kuntalaiset olivat tyytyväisiä henkilökunnan osaamiseen, toiminnan sujuvuuteen ja asiakkaan kohtaamiseen. Jonotusajat ja odottaminen esimerkiksi hoitoon pääsyyn koettiin ikävänä asiana.

Koronapandemia vaikutti avosairaanhoidon vastaanottotyöhön koko alueella. Koronatyö painottui enemmän rokotustoimintaan. Jäljitystyö oli tehokasta ja tartuntaketjut saatiin nopeasti hallintaan.

Vuoden 2021 alkupuolella suun terveydenhuollossa hoidettiin edellisen kevään ruuhkautunutta tilannetta. Erityisesti hammastarkastuksia jäi paljon tekemättä keväällä 2020 koronapandemian vuoksi. Hammaslääkäritilanne oli suurin piirtein sama edellisen vuoden alkupuoleen verrattuna, mutta parantuneiden suojaustoimenpiteiden ja koronarokotusten ansiosta hammashoidon töitä pystyi tekemään lähes normaalilla tavalla.

Osastopalvelut

Juvan lähikuntoutusosaston kuormitus oli korkea ja potilaat monin tavoin hoitoisia. Potilaiden hoitajaksot pidentyivät asumipalvelupaikkoihin siirtymisessä olevien viiveiden vuoksi. Tästä syystä osaston hoitopäiväkertymä oli korkea, mutta hoidettavien potilaiden määrä arvioitua pienempi.

Kangasniemen jaksohoito siirtyi vanhus- ja vammaispalveluiden vastuualueelle tammikuussa 2021. Lähikuntoutusosaston kuormitus oli korkea. Lyhytaikaispotilaiden hoitajaksot pidentyivät. Lisäksi jatkohoitoon sijoittumisessa oli viivettä.

Mikkelin lähikuntoutusosasto toimi koronakohorttiosastona alkuvuodesta noin kuukauden ajan. Tänä aikana osastolle ei otettu potilaita sairaalan ulkopuolelta. Tämän jälkeen osasto toimi normaalisti ja kuormitus oli korkea koko vuoden. Potilaat olivat hyvin hoitoisia. Ajoittain potilaiden siirtymisessä jatko- tai jatkohoitoon oli viivettä.

Mäntyharjun lähikuntoutusosasto toimi pienemmällä paikkamäärällä hoitajapulan vuoksi. Kesällä 2021 osasto oli lomien vuoksi kiinni noin kuukauden. Näistä syistä hoitopäiväkertymä ja potilasmäärä oli arvioitua pienempi. Osaston profiiliin muuttamista hybridiosastoksi yhteistyössä vanhus- ja vammaispalvelujen kanssa alettiin valmistella.

Sairaalapalvelut

Taulukko 37. Sairaalapalveluiden tunnusluvut

Tunnusluku / Suorite	TA 2021	Tot 1-12/2021	Tot 1-12/2020	Muutos %
Erikoisala				
10 Sisätaudit	19 000	18 033	16 779	7,5
20 Kirurgia	16 000	16 741	15 332	9,2
30 Naistentaudit ja synnytykset	4 600	4 749	4 463	6,4
40 Lastentaudit	2 500	1 478	1 322	11,8
50 Silmätaudit	12	3	1	200,0
55 Korva-, nenä- ja kurkkutaudit	550	486	421	15,4
58 Suu- ja leukasairaudet	40	35	35	0
60 Ihotaudit	0	0	0	0
77 Neurologia	4 500	7 981	7 541	5,8
80 Keuhkosairaudet	3 000	2 032	1 489	36,5

98 Yleislääketiede (POS, os. 26)	8 000	8 917	8 239	8,2
Yhteensä	58 202	60 455	55 622	8,7

Oma toiminta: Leikkausosasto: operatiivisesti hoidetut/leikatut potilaat

Tunnusluku / Suorite	TA 2021	Tot 1-12/2021	Tot 1-12/2020	Muutos %
Leikkaukset	5 900	5 614	5 503	2,0

Tehovalvontapotilaiden nettohoitopäivät erikoisaloittain

Tunnusluku / Suorite	TA 2021	Tot 1-12/2021	Tot 1-12/2020	Muutos %
10 Sisätaudit	2 500	2 256	2 164	4,3
20 Kirurgia	500	473	422	12,1
30 Naistentaudit ja synnytykset	10	16	7	128,6
40 Lastentaudit	10	10	5	100,0
55 Korva-, nenä- ja kurkkutaudit	25	35	25	40,0
77 Neurologia	50	431	326	32,2
80 Keuhkosairaudet	100	107	42	154,8
Yhteensä hoitopäivät	3 195	3 328	2 991	11,3

Osastojaksojen nettohoitopäivät sairaalapalveluissa kasvoivat lähes 9 % edellisvuoteen verrattuna (kaikki erikoisalat). Merkittävä osuus muutoksessa oli kirurgisten hoitopäivien kasvu eli yli 9 % edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Sisätaudeilla hoitopäivien kasvua oli lähes 8 %. Myös muilla erikoisaloilla kuten keuhkosairaudet, neurologia, naistentaudit ja synnytykset, korva-, nenä ja kurkkutaudit, lastentaudit ja yleislääketiede nettohoitopäivien määrä nousi edellisvuoteen verrattuna. Keuhkotautien huomattava lisäys (lähes 37 %) selittyy covid-19 potilailla.

Leikkaustoiminta sujui käytännössä ilman koronan aiheuttamia supistuksia ja leikkausmäärä pysyi kutakuinkin samalla tasolla (+ 2%) edellisvuoteen verrattuna. Leikattavien potilaiden joukossa oli jonkin verran ulkopaikkakuntalaisia.

Teho- ja valvontapotilaiden nettohoitopäivissä tapahtui kasvua 11 % edellisvuoteen verrattuna.

Mielenterveys- ja päihdepalvelut

Taulukko 38. Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tunnusluvut

Tunnusluku / Suorite	TA 2021	Tot 1-12/2021	Tot 1-12/2020	Muutos %
Avopalvelut (sisältää ESH:n osalta myös Ei-kuntalaskutettavat käynnit)				
Toiminnallinen kuntoutus				
- käynti	6 000	1 983	1 531	29,5
- asiakas	700	214	169	26,6
Päivätoiminta				
- käynti	15 000	5213	7 341	-29,0
- asiakas	2 500	1304	1 687	-22,7
Päivätoiminta (ryhmät)				
- ryhmät	1 000	383	405	-5,4
- asiakas	5 000	1641	2 010	-18,4
Päihdeavohoito				
- käynti	12 000	18 847	14 029	34,3
- asiakas	600	765	774	-1,2
Mielenterveys- ja päihdevastaanotto				
- käynti	64 000	65 363	62 662	4,3
- asiakas	5 500	6 796	5 198	30,7
Sosiaalihuollollinen työtoiminta				
- toimintapäivät	4 000	3485	2 118	64,5
- asiakas	70	68	67	1,5
Nuoripsykiatrian vastaanotto				
- käynti	12 000	12 923	13 270	-2,6
- asiakas	800	900	911	-1,2

Asumis- ja laitospalvelut

Tunnusluku / Suorite	TA 2021	Tot 1-12/2021	Tot 1-12/2020	Muutos %
Tavallinen palveluasuminen/ mielenterveys				
- hoitopäivä	30 000	34 551	32 895	5,0
- asiakas	100	143	105	36,2
Tehostettu palveluasuminen/ mielenterveys				
- hoitopäivä	31 000	30 444	31 619	-3,7
- asiakas	105	120	105	14,3
Tavallinen palveluasuminen/päihde				
- hoitopäivä	2 000	4 358	2 196	98,5
- asiakas	15	29	14	107,1
Tehostettu palveluasuminen/päihde				
- hoitopäivä	6 000	6 204	3 821	62,4
- asiakas	30	27	29	-6,9
Päihdepsykiatrian osasto (oma toiminta)				
- hoitopäivä	1 500	1 894	586	223,2
- asiakas	250	170	100	70
Päihdehuollon laitoshoido ja -kuntoutus (ostop.)				
- hoitopäivä	5 000	4 755	6 381	-25,7
- asiakas	200	204	349	-41,8

Osastohoito

Tunnusluku / Suorite	TA 2021	Tot 1-12/2021	Tot 1-12/2020	Muutos %
Psykiatrian osasto 1,2,5 ja 7				
- hoitopäivä	18 500	16 126	17 145	-5,9
- asiakas	800	536	767	-30,1

Toimiva ja riittävän tehokas avohoito vähentää raskaampien ja kustannuksiltaan kalliimpien palvelujen käyttöä ja siten myös Essoten kokonaiskustannuksia. Koronapandemian myötä mielenterveys- ja päihdeavohoidon tarve lisääntyi, mikä näkyi käyttiluvuissa, varsinkin päihdeavohoidon puolella. Nuorten päihdehoidon tarve alueellisesti lisääntyi. Tähän palvelutarpeen kasvuun vastattiin kehittämällä alle 18-vuotiaiden päihdehoidon toimintamallia yhteistyössä muiden nuorten kanssa toimivien tahojen kanssa sekä kohdentamalla resursseja nuorten päihdehoitoon. Avohoidon asiakkaiden hoito toteutui hoitotakuun mukaisesti. Mielenterveys- ja päihdepalveluissa lisättiin lähipalvelun rinnalle etäyhteyksin toteutettavaa hoitoa.

Pandemian vuoksi mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden toiminnallisen kuntoutuksen, päivä- ja työtoiminnan toiminnot ja ryhmät olivat vuoden 2021 aikana ajoittain supistetulla toiminnalla ja kokonaan suljettuna keväällä 2021 parin kuukauden ajan sekä loppu vuodesta. Supistetun toiminnan ja tauon aikana asiakkaita tavattiin etäyhteyksin sekä henkilökohtaisilla kotikäynneillä. Ryhmiin osallistujien määrää jouduttiin rajaamaan pandemiaohjeistuksen vuoksi, mikä näkyy ryhmiin osallistujien määrässä. Päivä- ja ryhmätoimintojen osalta otettiin käyttöön etäpalveluohjauksen toimintamalli, joka mahdollisti ryhmä- ja päivätoiminnan tuottamisen etäyhteyksin. Etäyhteydet täydensivät lähipalveluja.

Mielenterveys- ja päihdepalveluasuminen on tarkoitettu henkilöille, jotka mielenterveys- ja päihdeongelman aiheuttaman toimintakyvyn alenemisen takia tarvitsevat apua ja tukea asumisen järjestämisessä. Asiakasmäärissä tapahtui muutosta. Palvelurakenteen keventämistä tehostettiin. Mielenterveysasiakkaiden asumispalveluiden palvelutarve keventyi edelliseen vuoteen verrattuna. Päihdeasiakkaiden asumispalveluiden palvelutarve taas lisääntyi. Mielenterveys- ja päihdeasumisen kilpailutus toteutettiin vuoden 2021 aikana, jonka kustannusvaikutus nähdään vuoden 2022 aikana.

Päihdelaitoskuntoutusta palvelujen asiakkaille käytettiin silloin kun avohoidon palvelut eivät olleet asiakkaille riittäviä. Tavoitteena oli pitää päihdelaitoskuntoutuksen hoitajaksoit lyhytkestoisina. Edellisvuoteen verrattuna sekä hoitopäivät että asiakasmäärät laskivat.

Psykiatrian osastojen kuormitus vaihteli vuoden aikana. Päihdehoitoyksikkö muuttui 1.3.2021 päihdepsykiatriseksi osastoksi. Osasto muuttui erikoissairaanhoidon osastoksi ja muutoksella oli vaikutusta profiiliin lisäksi myös hoitopäivähintaan. Osaston profiilin muutos lisäsi osaston käyttöä, mikä näkyi hoitopäivien kasvuna. Uudella osastolla pystyttiin hoitamaan entistä haasteellisempia päihdepotilaita. Näiden potilaiden hoito oli aiemmin ostettu Essoten ulkopuolisilta toimijoilta. Näin ostopalveluja voitiin ns. "kotiuttaa".

Kuntoutuspalvelut

Taulukko 39. Kuntoutuspalveluiden tunnusluvut

Tunnusluku / Suorite	TA 2021	Tot 1-12/2021	Tot 1-12/2020	Muutos %
Avokuntoutus, käynnit				
Kuntoutustutkimusyksikkö	5 000	4 499	5 890	-23,6
Alueellinen apuvälineyksikkö	6 000	7 620	7 170	6,3
Veteraanikuntoutus	600	334	385	-13,2
Fysiatr ia pkl käynnit (esh)	6 500	5 411	5 696	-5,0
Fysiatr ia osastokäynnit (esh)	15 000	11 475	11 536	-0,5
Juva terapiapalvelut	2 500	2 793	2 597	7,5
Kangasniemi terapiapalvelut	3 500	3 923	3 274	19,8
Mikkeli terapiapalvelut	10 000	9 736	10 038	-3,0
Mäntyharju terapiapalvelut	4 000	4 633	4 169	11,1
Pertunmaa terapiapalvelut	1 000	995	813	22,4
Puumala terapiapalvelut	1 200	1 142	1 013	12,7
Elintapaohjaus	1 400	1 014	672	50,9

Kuntoutuksen palvelualueen suoritteissa ei ole tapahtunut merkittäviä odottamattomia muutoksia viime vuoteen verrattuna. Ryhmätoiminta oli koronapandemian vuoksi kevään aikana keskeytettynä mutta se päästiin käynnistämään kesällä. Terveysturvallisuusohjeiden johdosta ryhmien osallistujamäärät olivat vielä normaalitilanteeseen verrattuna huomattavasti pienemmät.

Palvelualueella toteutettiin Bisnode-kysely, joka kohdennettiin perusterveydenhuollon avo-fysioterapiapalveluihin. NPS-arvojen keskiarvo oli 78,3. Kyselyn mukaan asiakkaiden hakeutuminen palveluihin oli sujuvaa, suunnitelmat tehtiin yhdessä asiakkaan kanssa ja asiakkaat kokivat saaneensa selkeät ohjeet itsehoitoon.

Alueellisessa apuvälineyksikössä toteutettiin ulkopuolisen toimesta selvitys, jolla haluttiin selvittää apuvälineiden tehokasta lainauskiertoa sekä varaston järkevempää ja työturvallisempaa kaluste- ja laiteratkaisuja. Apuvälineyksikön suoritteet olivat edellisvuoden tasoa.

Veteraanikuntoutuksen käyntimäärät vähentyivät. Syynä tähän oli veteraanien lukumäärän pieneneminen ja siten palvelutarpeen vähentyminen.

Erikoissairaanhoidon osastokuntoutuksen käyntitavoitteet olivat edellisen vuoden tasolla, mutta tavoitteeseen ei kuitenkaan päästy. Osastoilta tullessiin terapiapyyntöihin pystyttiin vastaamaan hyvin.

Fysioterapeutin suoravastaanotto on muuttunut vakiintuneeksi toiminnaksi ja suoravastaanottojen määrä lisääntyi edelliseen vuoteen verrattuna. Suoravastaanotto-osaaminen varmistetaan myös jatkossa henkilöstömuutosten yhteydessä. Loppuvuoden aikana Kangasniemellä ei ollut suoravastaanottoa.

Mikkelissä yhteistyö kotihoidon kanssa syventyi yhteisen arkikuntoutustiimin perustamisen myötä. Tiimin tarkoituksena oli tukea moniammatillisesti ja oikea-aikaisesti asiakkaita, joiden toimintakyky on tilapäisesti laskenut. Tavoitteena on edistää turvallista kotona pärjäämistä ja siten myös vähentää palvelujen tarvetta. Tiimissä toteutettiin itseohjautuvuuskoulutus.

Lääkäriresurssi ei lisääntynyt, kun avoimiin tehtäviin ei ollut hakijoita. Palveluiden turvaamiseksi jouduttiin turvautumaan ostopalveluihin. Erikoistuvia lääkäreitä työskenteli tiimissä osan vuodesta. Hoitoon pääsyä odottavien määrä pysyi kohtuullisena. Terapiahenkilöstön rekrytoinnissa oli myös haasteita: hakijoita oli vähän ja sijaisuuksiin oli ajoittain vaikea saada työntekijöitä.

Elintapaohjaus lisääntyi merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna mutta silti ei päästy käyntitavoitteeseen. Elintapaohjausta tekivät päätoimiset elintapaohjaajat, muiden työntekijöiden ohjausmäärä oli vähäistä. Keväällä 2021 aloitti toinen päätoiminen elintapaohjaaja.

Terveyspalvelujen yhteiset palvelut

Taulukko 40. Terveyspalvelujen yhteisten palveluiden tunnusluvut

Tunnusluku / Suorite	TA 2021	Tot 1-12/2021	Tot 1-12/2020	Muutos %
Terveystieteiden tukipalvelut				
Radiologiset tutkimukset	82 000	69 341	71 396	-2,9
Patologian tutkimukset	22 800	21 995	20 572	6,9
Kliinisen fysiologian ja kliinisen neurofysiologian tutkimukset	8 200	7 550	7 881	-4,2
Lääkehoidon turvatarkastukset	1 000	738	1 201	-38,6
Lääkehoidon moniammatilliset palaverit	20	12	39	-69,2
Potilasohjaukset	400	482	570	-15,4
Tilannekeskus				
Tunnusluku / Suorite	TA 2021	Tot 1-12/2021	Tot 1-12/2020	Muutos %
Puhelut	6 600	6 540	-	-
Puhelujen tulos: hoidettu kotiin	>60 %	69 %	-	-
Potilassiirrot: keskimääräinen jonotusaika potilaspaikan osoittaminen	< 1 vrk	1,36 vrk	-	-
Kiertävän varahenkilöstön varauspäivät	6 400	6 971	-	-

Terveystieteiden tukipalvelujen vuosi sujui kaksijakoisesti. Vuodelle asetetut tavoitteet eivät toteutuneet kuin pieneltä osin, sillä vuosi oli tavanomaista hiljaisempi. Vertailukauden vilkas viimeinen vuosineljännes veti tutkimusmäärän muutoksen pääosin laskuun. Sairaala-apteekissa laskua selittää rokotustoiminta, mikä vei apteekin resursseja pois osastofarmasiasta. Ainoastaan potilasohjauksissa saavutettiin tälle vuodelle asetetut tavoitteet.

Tilannekeskuksen tunnusluvut täyttivät pääosin vuodelle asetetut tavoitteet. Puheluiden määrä päättyi lähelle suunniteltua puhelumäärää, eroa tavoitteeseen oli alle 1 %. Puhelujen tuloksena 69 % asiakkaista hoidettiin kotiin, mikä oli erittäin hyvä tulos. Sen sijaan potilassiirrot osastoilta eteenpäin jäivät tavoitteeksi asetetusta alle 1 vuorokauden tavoitteesta, ja keskimääräinen siirtoaika venyi 1,36 vuorokauteen. Osastot olivat täynnä eikä siirrot jatkohoitopaikkoihin ole onnistuneet suunnitellusti. Tähän vaikutti merkittävästi hoitajapula alueella, minkä vuoksi esimerkiksi palvelutalopaikkoja ja jaksotuspaikkoja ei ole ollut saatavilla yhtä paljon kuin ennen. Kiertävän varahenkilöstön varauspäivissä tavoite ylittyi lähes 9 %:lla, jota selitti parantunut henkilöstötilanne varahenkilöstössä.

Vanhus- ja vammaispalvelujen vastuualue

Taulukko 41. Vanhus- ja vammaispalvelujen tuloslaskelma

Vanhus- ja vammaispalvelujen vastuualue	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio-muutos	Muutettu Talousarvio	Toteuma 12/2021
Myyntituotot	1,7	2,2	0,0	2,2	123,2
Jäsenkuntamyynti	0,1	0,1	0,0	0,1	121,4
Muut myyntituotot	1,6	2,1	0,0	2,1	1,8
Maksutuotot	14,2	14,1	-0,5	13,6	14,2
Tuet ja avustukset	2,2	1,0	0,0	1,0	1,8
Muut tuotot	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0
TOIMINTATUOTOT	18,2	17,4	-0,5	16,9	139,2
Henkilöstökulut	-43,4	-41,9	-1,2	-43,1	-47,3
Asiakaspalvelujen ostot	-33,2	-33,6	-0,4	-34,0	-34,0
Muiden palvelujen ostot	-6,4	-10,7	-0,0	-10,8	-9,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3,0	-2,4	-0,6	-3,0	-3,9
Avustukset	-18,8	-20,8	0,4	-20,4	-20,4
Muut kulut	-0,5	-0,4	0,0	-0,4	-0,5
TOIMINTAKULUT	-105,4	-109,8	-1,9	-111,7	-115,8
TOIMINTAKATE	-87,1	-92,4	-2,4	-94,8	23,4
Rahoituserät, netto	-0,0	0,0	0,0	0,0	-0,0
VUOSIKATE	-87,1	-92,4	-2,4	-94,8	23,4
Poistot ja arvonalentumiset	-0,1	-0,1	0,0	-0,1	-0,1
TILIKAUDEN TULOS	-87,2	-92,5	-2,4	-94,9	23,3

Toimintatuotot

PTH-SOS jäsenkuntien ennakotuloa on kohdennettu niihin palvelutuotannon yksiköihin, jotka ko. palvelua tuottavat. Muutos johtuu valtiokonttorin automatisoidusta talousraportoinnin vaateista, joka tuli pakolliseksi vuoden 2021 alussa. Asiakasmaksulain muutokset tulivat voimaan 1.7.2021 ja muutosten arvioitiin vaikuttavan toimintatuottoja alentavasti. Riski ei kuitenkaan realisoitunut.

Toimintakulut

Henkilöstökulut ovat yhteensä 47,3 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut ovat noin 3,9 miljoonaa euroa korkeammat kuin edellisenä vuonna. Vanhus- ja vammaispalveluiden Sarastia rekryn (henkilöstövuokraus) ostot olivat seurantajaksolla 2,9 miljoonaa euroa. Rekrytointiongelmien näkyvät henkilöstökuluissa ja maksetuissa lisä-, ylityö- ym. korvauksissa.

Avustuksissa omaishoidon tuessa ollut ylityshä saatiin kurottua kiinni vuoden viimeisellä neljänneksellä ja avustukset yhteensä toteutuivat budjetoidun mukaisesti. Ikäihmisten omaishoidon kustannuksissa ei ollut suurta muutosta verrattuna edelliseen vuoteen, mutta vammaispalvelujen omaishoidon tuki on nousussa johtuen lapsiperheiden tuen tarpeesta.

Merkittävät riskit ja ylityshä

Henkilöstökulut ylittivät muutetun talousarvion 4,2 miljoonaa euroa. Henkilöstökulujen nousua loppuvuoden osalta lisäävät henkilöstöväje, rekrytointin ongelmat, palkkojen harmonisointikustannukset ja vuodenvaihteen arkipyhät. Lisäksi Pietarinpirtin siirtymisen Essoten toiminnaksi syyskuun alusta alkaen lisäsi henkilöstökuluja, koska aikaisemmin kyseisen yksikön palvelut olivat ostopalvelua.

Asiakaspalvelujen ostot toteutuivat talousarvion mukaisesti.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat tilikohdassa kustannukset ylittivät noin 0,86 miljoonaa euroa, johtuen hintojen korotuksista ja ilmaisjakelutuotteiden kasvun määrästä.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Taulukko 42. Vanhus- ja vammaispalvelujen sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strategialinkitys	Vastuualueen tavoite	Käytettävä mittari	Tavoitearvo	Toteuma 31.12.
Asiakas	Palveluneuvo	Asiakkaan asia ratkaistaan yhdellä yhteydenotolla keskitetyssä palveluneuvossa	70 %	95% Toteutui
Asiakas		Palveluneuvon puheluiden määrä (ohjaus ja neuvonta)	6 500	11 521 Toteutui
Asiakas		vastausaika	80 % < 5min	93% Toteutui
Palveluprosessi	Palvelurakenteen keventäminen	Yli 75- vuotiaista: Kotona asuvat	Vuoteen 2025 mennessä 94 %	92,5 %
Palveluprosessi		Säännöllistä kotihoitoa saavat	Vuoteen 2025 mennessä 11–12 %	8,9
Palveluprosessi		Omaishoidon tukea saavat	Vuoteen 2025 mennessä 5–7 %	4,9
Palveluprosessi		Tehostetussa palveluasumisessa asuvat	Vuoteen 2025 mennessä 4–5 %	7,5
Palveluprosessi		Tavallisessa palveluasumisessa asuvat	Vuoteen 2025 mennessä 2 %	1,3
Organisaation osaaminen	Sairauspoissaolojen hallinta	Poissaolot laskevat	Poissaolopäivät/htv vähennys 5 % ed. vuosi	-4,8 Ei toteutunut
Organisaation osaaminen	Henkilöstön työtyytyväisyys	eNPS	Arvoasteikko -100 - +100. Tavoitearvo vähintään -10.	-18 Ei toteutunut

Vanhus- ja vammaispalvelujen henkilöstötiedot

Taulukko 43. Vanhus- ja vammaispalvelujen henkilöstötiedot

	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Mar- ras	Joulu
Henkilömäärä	985	997	998	1000	1007	1025	1044	1044	1094	1066	1060	1066
Henkilötyövuodet	900	814,8	906	878,4	920,4	933,6	968,4	957,6	969,6	992,4	938,4	975,6
Sairauspoissaolopäivät	1611	1832	1763	1726	2082	1919	1705	1793	1618	2071	2070	2062
Koulutuspäivät	96	327	139	73	69	11	3	40	276	204	190	26
Lisä- ja ylityöt (euroa)	32656	67494	31015	70757	37000	86500	43025	97767	71237	43922	77504	40498
Lisä- ja ylityöt (tuntia)	5114	3540	1576	3560	1955	5462	2006	4390	6166	2002	3554	2095
Täyttöluvat (kumulatiivinen)			94			86	0	0	109			126

	Eläkeikä täyttynyt	2021	2022	2023	2024
Eläköityvät henkilöt	15	1	13	23	30

Laskennallinen eläkeikä 65 vuotta

Henkilökunnan palkkauksessa on otettu huomioon asiakastarve sekä henkilöstörakenne, muun muassa hoiva-avustajia ja arkityöntekijöitä on otettu niihin töihin, missä ei tarvita hoitoalan koulutusta.

Henkilöstötilanne oli sekä kotihoidossa että asumispalveluissa haasteellinen koko vuoden 2021. Rekrytointihaasteet asumispalveluissa ja kotihoidossa heijastuivat henkilöstömäärään sekä tehtyihin lisä- ja ylityötunteihin. Vakituisiin tehtäviin sekä pitkiin sijaisuuksiin on ollut vähän hakijoita. Joissakin hauissa ei ollut yhtään hakijaa. Kesäkuun lopusta vuoden loppuun saakka hakijamäärässä tapahtui hienoista muutosta positiivisempaan suuntaan. Loppuvuodesta henkilöstön vaihtuvuutta oli paljon.

Haastetta henkilöstön riittävyyteen aiheuttaa rekrytointihaasteiden lisäksi runsas eläköityminen tulevina vuosina, suunta nouseva. Essotessa on käytössä Sarastia Rekry Oy:n sijaispalvelu lyhytkestoisissa, alle kolme kuukautta kestävässä sijaisuuksissa. Sarastia Rekry ei tuonut vielä helpotusta sijaistilanteeseen, vaan esimiesten työajasta suuri osa on mennyt edelleen sijaisten rekrytointiin. Sairauspoissaoloja oli kokonaisuutena vähemmän (-4,8 %) verrattuna vastaavaan aikaan vuonna 2020 (tammi-joulukuu).

Rekrytointihaasteisiin on pyritty vastaamaan kotihoidon ostopalveluilla, kansainvälisellä rekrytoinnilla, oppisopimuksilla ja muilla erilaisilla toimenpiteillä, muun muassa rekrytointilisällä ja henkilöstösiirroilla. Kansainvälinen rekrytointi ei vielä ole tuonut helpotusta sijaistilanteeseen ja kotihoidon ostopalveluista ei saatu niin paljon apua kuin oli suunnitelmassa. Veto- ja pitovoiman sekä rekrytoinnin kehittämiseksi kotihoidossa aloitti kotihoidon koordinaattori ja asumispalveluissa (elokuussa) asumispalvelujen ja jaksohoidon koordinaattori.

Henkilöstökustannukset ovat kasvaneet ja ylittyvät johtuen rekrytointilisästä, korotetusta kutsurahoista sekä lisä- ja ylityöistä aiheutuneista kustannuksista. Henkilöstökulut lisääntyivät myös Pietarinpirtin siirryttyä Essoten toiminnaksi 1.9.2021 alkaen.

Kuntakohtainen tilannearvio

Hirvensalmi:

Hirvensalmen kotihoidon toiminnassa ei ole tapahtunut muutoksia. Hirvensalmella asumispalvelujen esimies toimii määräaikaaisesti myös kotihoidon palveluesimiehenä. Hirvensalmen asumispalveluiden tavallisen palveluasumisen paikkalukua on vähennetty vastaamaan uuden lokakuussa käyttöön otetun yksityisen palvelutalon paikkalukua.

Hirvensalmen palvelukeskuksen toiminta päättyi 18.10.2021 ja asiakkaat siirtyivät palvelusetelillä Attendo Pitäjänpirttiin. Oman toiminnan kustannukset tältä osin päättyivät. Omasta toiminnasta säästyvillä kustannuksilla pystyttiin kattamaan loppuvuoden palvelusetelikustannukset.

Juva:

Juvan kotihoidon toiminta jatkuu ennallaan. Kotihoito tuottaa Juvalla myös kotisairaalan palvelut, minkä palvelun asiakasmäärä ja palvelutunnit eivät näy kotihoidon tilastossa. Ikäihmisten päivätoimintaa on kehitetty kohti kuntouttavaa päivätoimintaa. Vammaispalveluissa on kolme työntekijää Pääskylinnassa, ei toiminnallisia muutoksia.

Asumispalveluissa ostopalvelumäärärahat ylittyivät 267 000 eurolla.

Kangasniemi:

Pelastuksen sopimuspalokunta on vakiintunut turva-auttajaksi yöaikana. Kotihoidon toiminnassa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia Kangasniemellä. Vammaispalveluissa kehitysvammaisten palveluasumisessa ja päivätoiminta Kedossa on yhteensä kolme työntekijää, ei muutoksia.

Asumispalveluiden ostopalvelumäärärahat olivat riittävät.

Mikkeli:

Mikkelin kotihoidon palveluissa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Pandemiatilanteen vuoksi iso henkilöstö on hajautettu ja osa Yrittäjänkadun toimipisteen henkilökunnasta työskentelee edelleen Moisio tiloissa. Haukivuorella asumispalvelujen esimies toimi määräaikaaisesti kokeiluna vuoden 2021 loppuun myös kotihoidon palveluesimiehenä. Haukivuorelle on saatu yksi uusi perhekoti.

Asumispalveluiden ostopalvelumäärärahat olivat riittävät. Pietarinpirtin toiminta siirtyi Essotelle 1.9.2021 alkaen Aluehallintoviraston päätöksellä. Henkilökunta siirtyi Essoten työntekijöiksi. Pietarinpirtin vaikutus kustannuksiin loppuvuoden osalta oli 241 700 euroa. Tällä säästyvällä määrärahalla pystytään kattamaan oman toiminnan kuluja Pietarinpirtin osalta.

Vammaispalveluissa on kolme työntekijää Maamiehen palvelukodissa, vaikeavammaisten tehostetun palveluasumisen yksikkö Sirkolassa 12 työntekijää sekä työ- ja päivätoiminnassa Kipinässä 15 työntekijää. Ei toiminnallisia muutoksia.

Mäntyharju:

Kotihoidon toiminnassa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia Mäntyharjulla. Asumispalveluiden ostopalvelumäärärahat ylittyivät 495 000 eurolla.

Pertunmaa:

Pertunmaan kotihoidon toiminnassa ei ole tapahtunut muutoksia. Vammaispalveluissa Pertunmaan ryhmäkodissa kolme työntekijää, ei muutoksia. Asumispalveluiden ostopalvelumäärärahat olivat riittävät

Puumala:

Pelastuksen ja ensihoidon moniammatillinen pilottiryhmä aloitti toimintansa ja ottaa vastaan turvapuhelinhälytykset yöaikaan. Asiantuntijapalveluiden asiakkaat ovat siirtyneet yksityiselle toimijalle. Kotihoidon toiminnassa ei tapahtunut Puumalassa olennaisia muutoksia.

Vammaispalveluissa on Peippolan palvelukodissa ja Sinituvan työ- ja päivätoiminnassa yhteensä viisi työntekijää, ei toiminnallisia muutoksia.

Asumispalveluiden ostopalvelumäärärahat ylittyivät 18 500 eurolla.

Keskitetty asiakasohjaus

Keskitetyn palveluohjauksen tavoitteet olivat seuraavat:

- Asiakas saa ennakoivasti tietoa eri palveluvaihtoehdoista
- Asiakas saa joustavasti ja sujuvasti palvelua
- Päätöksenteko on sujuvaa ja keskitettyä huomioiden määräajat
- Asiakkaalla ei ole päällekkäisiä palveluja. Keskitetyssä asiakasohjauksessa integroidaan asiakkaan palvelut yhdeksi kokonaisuudeksi
- Yhdenmukaisuus Essoten alueen kuntalaisille
- Henkilöstön yhdenmukainen osaaminen
- RAI-arviointeja tehdään ja niistä saatavaa tietoa on hyödynnetty toiminnassa
- Toiminnan kehittäminen teknologiaa hyödyntämällä
- Asiakasvirrat ja työmäärä jakautuu tasaisemmin

- Tiedolla johtaminen / seuranta – toiminnan vaikuttavuus

Tammikuun alussa aloitettiin palveluohjaus uudella keskitetyllä asiakasohjauksen mallilla. Keskitetyn asiakasohjauksen keskiössä on asiakkaan hyvä ja sujuva palvelu lain säättämässä aikarajoissa sekä toiminnan yhdenmukaistaminen koko Essoten alueella. Kaikki puhelu on keskitetty yhteen numeroon ja palveluohjaajat toimivat tiimeittäin koko Essoten alueella. Sähköisiä palveluja on lisätty saatavuuden parantamiseksi (Chat-palvelu ja Omaolo-palveluarvot). Asiakkaan tilanteen arvioinnin helpottamiseksi on kehitetty uusi työkalu yhteistyössä NHG:n kanssa. Työkalun avulla varmistetaan yhdenmukainen ja laadukas palvelu kaikille asiakkaille. Keskitetyn asiakasohjauksen palveluohjaajille on järjestetty koulutusta keskitetyn asiakasohjausprosessin haltuunoton ja osaamisen varmistamiseksi.

Palveluohjauksessa palvelutarpeen arviointi on pystytty toteuttamaan yli 75 vuotiaille vaaditun seitsemän arkipäivän aikana ja kiireellisissä tapauksissa viivytyksettä. Puheluiden määrässä on nousua, nousuun on vaikuttanut puheluiden keskittäminen.

Asiakkaiden palvelutarve arvioidaan RAI CHA -arviointivälineellä. Laajennetun kognitiomittarin mukaan keskiarvo aikavälillä tammi-joulukuu 2021 on 3,38 (mittariarvot: 0= ei kognitiivista häiriötä - 8 =kognition erittäin vaikea heikkeneminen). Kognition keskivaikea heikkeneminen on todettu 28 % ja vaikea tai erittäin vaikea 18 % arvioiduista asiakkaista. Palvelutarve on suuri tai erittäin suuri 66 % asiakkaista (keskiarvio oli 3,78, jossa mittarin vaihteluväli 1= vähäinen palvelutarve - 5=erittäin suuri palvelutarve). RAI CHA arviointi on tuonut selkeyttä muun muassa omaishoidon arviointiin.

Ennakoivat palvelut

Taulukko 44. Ennakoivien palveluiden tunnusluvut

Tunnusluku / Suorite	TA 2021	Tot 1-12/2021	Tot 1-12/2020	Muutos %
Seniorikeskus				
Geriatrian vastaanottokäynnit (sis. etä- ja fyysiset käynnit)	1 000	1 844	809	127,9
Muistihoitajan vastaanotto	800	927	1 047	-11,5
Ikäihmisten terveydenhoitajan vastaanottokäynnit	450	403	818	-50,7
Ennakoivat palvelut				
Tunnusluku / Suorite	TA 2021	Tot 1-12/2021	Tot 1-12/2020	Muutos %
Omatorin yhteydenotot	3 000	6233	5 772	7,98
Omaishoidettavien lukumäärä	950	958	1 122	-14,6
Omaishoitajien lukumäärä	850	807	1 090	-26
Perhehoidon käyntimäärät	900	2475	1 560	58,6
Perhehoidon hoitopäivät	6 000	10 653	9 057	17,6
Päivätoiminnan käyntimäärät	25 000	16216	16 240	-0,15
Kotiin vietävät tukipalvelut				
Tunnusluku / Suorite	TA 2021	Tot 1-12/2021	Tot 1-12/2020	Muutos %
Palveluseteliasiakkaat - asiakasmäärä	460	456	533	-14,4
Turvapalvelujen - asiakkaat	2100	2060	2092	-1,5
- turvahälytykset /kk	6 200	5717	6123	-6,6
- auttajakäynnit	11 500	10600	10777	-1,6

Asiointipalvelu - asiakasmäärä	470	453	499	-9,2
Ateriapalvelu - asiakasmäärä - Menuumat	750	555 456 99	670 533 137	-17,1 -14,4 -27,7
Etäpalvelu - palvelutunnit - käyntimäärät - asiakasmäärä	3000 12 000 160	2 542 18 958 169	2 271 17 564 166	11,2 10,8 1,8

Geriatrian vastaanotolla toimi etälääkärivastaanoton rinnalla geriatrin vastaanotto Omatorilla kerran viikossa. Alueella on muistihoitajia Kangasniemellä, Ristiinassa, Pertunmaalla ja Hirvensalmella. Matalan kynnyksen muistivastaanoton toimintaa koko Essoten alueella täydentää yksi kiertävä muistihoitaja (alueena Haukivuori, Juva, Puumala, Anttola sekä yhtenä päivänä viikossa apuna Mikkelissä).

Ikäihmisten ajanvaraukseton terveydenhoitajavastaanotto saatiin pitkän tauon jälkeen avattua uudelleen elokuun alusta vuoden loppuun.

Omatorille tapahtuvat yhteydenotot olivat selkeässä nousussa, vaikka kohtaamispisteen toiminta ja verkostokahvila ovat olleet suljettuna koko alkuvuoden ja avautuivat jälleen syyskuussa supistetulla toiminnalla.

Ikääntyneiden omaishoidossa on ollut vuoden aikana paljon päättyneitä sopimuksia, mutta lapsiperheissä omaishoito lisääntyy ja perheissä on useampi lapsi omaishoidon piirissä.

Perhehoidon määrää on aktiivisesti lisätty. Perhekoteja on toiminnassa yhteensä neljätoista (14) ja kiertäviä perhehoitajia on 45 koko Essoten alueella. Pitkäaikaisen ja kehitysvammaisten sekä vammaisten perhehoidon paikkamääriä on saatu lisättyä ja hoitopäivät ovat kasvaneet reilusti. Kiertävä perhehoitaja -toiminnalla on tuettu omaishoitajien jaksamista ja mahdollisuutta omaishoitajilla pitää vapaapäiviä. Kiertävien perhehoitajien avulla turvataan myös yksin asuvien ikäihmisten arkea. Luonan kanssa toteutettiin pilottiko-keilu loppuvuodesta. Pilottiko-keilu onnistui hyvin, mutta mahdollisesta jatkosta ei ole vielä suunnitelmaa.

Kuntouttava päivätoiminta on ollut sulussa tai toiminut rajoitetusti koko vuoden. Henkilöstöä on sulkujen aikana siirretty toisiin yksiköihin ja rajoitetun toiminnan aikana on autettu toisia yksiköitä akuuteissa resurssivajeissa.

Ennaltaehkäisevät ryhmätapaamiset 80- vuotta täyttäneille on toteutettu vuonna 2021 puhelinkontakteina.

Turvapalveluissa asiakas- ja hälytysmäärät pysyivät samansuuntaisina edelliseen vuoteen verrattuna. Asiointipalveluasiakkaiden määrä on vähentynyt viime vuodesta. Syynä tähän on palvelusuunnitelmien läpikäyminen ja palvelua käyttämättömien asiakkuuksien päättyminen. Koronapandemian myötä yksityisten kotiin vietävien kauppapalveluiden määrä on kasvanut ja asiakkaille on avautunut mahdollisuuksia valita yksityinen palveluntuottaja Essoten tilasta. Ateriapalveluissa seteliasiakkaiden määrä ja Menuumat-asiakkaiden määrä on laskenut viime vuoden vastaavaan ajankohdaltaan verrattuna.

Kotihoito

Taulukko 45. Kotihoidon tunnusluvut

Tunnusluku / Suorite	TA 2021	Tot 1-12/2021	Tot 1-12/2020	Muutos %
Säännöllinen kotihoito				
- palvelutunnit	260 000	242 455	254 654	-4,8
- käyntimäärät	865 000	813 813	872 074	-6,7
- asiakasmäärät	2 300	2 014	2 268	-11,2
Tilapäinen kotihoito				
- palvelutunnit	1 300	2 497	1 629	53,3
- käyntikerrat	2 400	6 487	4 036	60,7
- asiakasmäärät	900	1 283	1 226	4,6
Arviointijakso				
- palvelutunnit	8 500	7 229	7 387	-2,1
- käyntikerrat	20 000	21 449	20 267	5,8
- asiakasmäärät	1 050	895	1 016	-11,9
Palveluseteliasiakkaat asiakasmäärä	165	80	120	-33
- kotihoito				
Välitön työaika %	lh 60 sh 50	lh 51 sh 37	lh 52 sh 43	-0,9 -14,0
Viiden tutuimman hoitajan osuus käynneistä (3kk) %	74	66	69	-4,3
Sairaalakeskeytykset pv/asiakas /vuosi	10	10,4	9,3	2,8
Kotihoidon asiakastunnin hinta €/tunti	80	85	85	+/-0
Sairauslomat keskimäärin pv/vuosi	20	29	28	3,4

Säännöllisen kotihoidon asiakasmäärä ja asiakaskontaktissa toteutuneet palvelutunnit ovat laskeneet verrattuna vuoteen 2020. Säännölliseen kotihoitoon tullaan arviointijakson kautta ja myös tämä asiakasmäärä on laskenut. Merkittävä tekijä säännöllisen kotihoidon asiakasmäärän laskun taustalla on 1.7.2021 voimaan tullut asiakasmaksulain uudistus, jonka mukaan jatkuva ja säännöllinen kotiin annettava palvelu edellyttää viikoittaisia kotikäyntejä. Tässä yhteydessä asiakkaat, joilla käynnit tarvitaan säännöllisesti, mutta harvemmin, siirtyivät tilapäisen kotihoidon asiakkaaksi. Tästä syystä myös kotihoidon peittävyys laski. Säännöllisen kotihoidon tarvetta vähentää myös tukipalvelujen ja välimuotoisten palvelujen monipuolistuminen ja lisääntyminen sekä asiakkaan toimintakykyyn panostaminen arviointijaksolla.

Käyntimääriä ja palvelutunteja laski myös yksityisten palvelujen osto reittipohjaisella mallilla. Kotihoidon ostopalvelut kilpailutettiin kevään aikana. Syntyneeseen puitesopimukseen perustuen ostopalveluja käytetään sekä asiakaskohtaisella että reittipohjaisella mallilla. Kesäkuusta alkaen ostopalveluja on käytetty reittipohjaisella mallilla paikkaamaan kotihoidon henkilöstövajetta eri kotihoitoalueilla, koska henkilökuntaa ei ollut muutoin saatavana. Tämä palvelujen osto ei vaikuta esitetyissä tilastoissa asiakasmääriin. Yksityisten toteuttamat 5224 palvelutuntia ja niihin sisältyvät 8798 käyntiä, jotka muutoin olisi toteutettu omana toimintana, eivät sisälly taulukossa esitettyihin tunnuslukuihin. Mikkelin ja Juvan kotihoidoissa on ostettu lisäksi yksityisiä kotihoitopalveluja asiakkaille reittipohjaisesti myös hankalan pandemiatilanteen vuoksi. Reittipohjaista palvelua ostettiin yhteensä 260 208 eurolla. Juvan, Kangasniemen ja Mäntyharjun kotihoito toteuttavat lisäksi kotisairaalatoimintaa mahdollisuuksiensa mukaan, mikä tilastoidaan terveyspalveluihin.

Pandemia-aika rokotuksineen on lisännyt tilapäisen kotihoidon tarvetta. Asiakasmaksulain muutoksen vuoksi harvemmin kuin kerran viikossa palveluja tarvitsevat asiakkaat ovat siirtyneet tähän ryhmään. Tilapäinen apu on merkittävä palvelumuoto säännöllisten palvelujen ehkäisemiseksi. Kotihoidon asiakkailla on ollut mahdollisuus edellisen vuoden tapaan sekä tilapäisen että säännöllisen kotihoidon palveluseteliin, joskin asiakasmäärä jäi edellistä vuotta pienemmäksi.

Etäpalveluja tuotetaan sekä puhelimen että kuvapuhelimen avulla. Tavoitteena on, että 10 % säännöllisen kotihoidon asiakkaista saa kotihoitoa etäpalveluna. Asiakasmäärää pyritään kasvattamaan määrätietoisesti kohderyhmänä sekä jo kotihoidon palveluissa olevat

asiakkaat että uudet asiakkaat. Asiakasmäärää ei ole saatu nostettua vielä tavoitteeseen, mutta etäpalvelussa sekä palvelutunnit että käyntimäärät nousivat noin 11 %. Etäpalvelut siirtyivät vuoden 2021 aikana keskitettyyn palvelumalliin, missä yhdestä yksiköstä palvelullaan kaikkia Essoten kotihoidon etäasiakkaita.

Essotessa kotihoidon palveluja on pystytty antamaan kaikille palveluja tarvitseville viivytystä vaikeasta henkilöstön saatavuudesta huolimatta. Välittömässä, asiakkaan luona toteutettavassa, työajassa sekä tutuimman hoitajan käyntien toteutumisessa, sairaalakeskeytyksissä, asiakastunnin hinnassa ja sairauslomissa on suurta vaihtelua eri kotihoitoalueiden välillä. Tilastoissa esitetään keskiarvoja koko Essote-alueelta. Sairaanhoidotien määrä laski Essoten kotihoidossa 12%:iin henkilöstöstä, useammalla alueella on pidempiäkin jaksoja, missä sairaanhoitaja on ainoa sairaanhoitaja normaalitilanteen, esimerkiksi viiden sairaanhoitajan sijaan. Näissä tilanteissa sairaanhoitaja ei pysty osallistumaan tavalliseen tapaan kenttätöihin. Kotihoidon asiakkaiden palvelujen keskeytykset terveyskeskus- tai sairaalahoidon vuoksi ovat pysyneet kohtuullisella tasolla eivätkä kotihoidon asiakkaat valu tarpeettomasti päivystykseen. Puolella alueista 71-73% käynneistä tehdään viiden tutuimman hoitajan toimesta tavoitteemme mukaisesti. Kuudella kotihoitoalueella sairauslomien keskimäärin 21-26 päivää vuodessa, kuudella muulla alueella luku ylittää 30 päivää vuodessa. Kotihoidossa aloitettiin toiminnan organisointi reittipohjaisella mallilla uuteen Tiera Optima -optimointiohjelmaan perustuen. Uudistus etenee alueittain ja valmistuu maaliskuussa 2022. Uudistuksella tavoitellaan palvelun jatkuvuuden, henkilökunnan työhallinnan ja työhyvinvoinnin sekä tuottavuuden kasvua.

Kotihoidon asiakasrakennetta arvioidaan iRAI HC - arviointivälineellä. Lähes 80%:lla asiakkaista on eriaikaisia muistihäiriöitä. Perustoiminnoista arkisuoriutumisesta itsenäisesti tai ohjauksen turvin pärjää 67 % asiakkaista (tammi-joulukuu 2021). Runsaasti apua tai autettavia on 18 % (keskiarvo 1,16, vaihteluväli 0=itsenäinen - 6= täysin autettava). Kotihoidossa keskivaikea tai vaikea kognition heikkeneminen on 37 % asiakkaista. Kognitiivista häiriötä ei ole 22 % asiakkaista (keskiarvo 3,06, vaihteluväli 0= ei kognitiivista häiriötä - 8= kognition erittäin vaikea heikkeneminen).

Palveluasuminen ja jaksohoito

Taulukko 46. Palveluasumisen ja jaksoidon tunnusluvut

Tunnusluku / Suorite	TA 2021	Tot 1-12/2021	Tot 1-12/2020	Muutos %
Tavallinen palveluasuminen (omatoiminta)				
- hoitopäivät	36 880	32 658	35 800	-8,8
- asiakasmäärät	108	180	183	-1,6
Tavallinen palveluasuminen (ostopalvelu)				
- hoitopäivät	12 000	15 807	15 255	3,6
- asiakasmäärät	45	68	63	7,9
Tehostettu palveluasuminen (omatoiminta)				
- hoitopäivät	144 000	139 464	135 444	3,0
- asiakasmäärät	373	602	573	5,1
Tehostettu palveluasuminen (ostopalvelu)				
- hoitopäivät	151 500	142 041	146 614	-3,1
- asiakasmäärät	530	551	562	-2
Jaksohoitoyksiköt				
- hoitopäivät	20 000	24 471	22 069	10,9
- kuormitus %	95 %	91,0	87,5	4,0
Palveluseteliasiakasmäärät				
- tavallinen palveluasuminen	10	36	16	125
- tehostettu palveluasuminen	85	154	122	27

Tavallinen palveluasuminen: Kokonaisuutena tavallisen palveluasumisen (oma toiminta ja ostopalvelu) hoitopäivät ovat lisääntyneet 265 hoitopäivällä. Essoten omissa yksiköissä tavallisen palveluasumisen hoitopäivät ovat vähentyneet, koska omaa toimintaa on melko vähän ja paikkalukua on vähennetty Puumalassa remontin vuoksi ja Hirvensalmella toiminnallisen muutoksen vuoksi. Ostopalveluissa tavallisen palveluasumisen hoitopäivät ovat lisääntyneet. Loppuvuoden aikana tavallisen palveluasumisen hoitopäivät kasvoivat, koska Pietarinpirtin toiminta siirtyi Essotelle 1.9.2021 ja ko. yksikössä tuotetaan tavallista palveluasumista. Aikaisemmin Pietarinpirtin tavallisen palveluasumisen asiakkaat olivat kyseisessä yksikössä itsemaksavina.

Tehostettu palveluasuminen: Tehostetun palveluasumisen ostopalveluissa hoitopäivät ovat vähentyneet 4573 hoitopäivällä. Tämä tarkoittaa vuositason noin 12 asiakkaan vähentymistä. Ostopalveluyksiköt eivät loppuvuonna pystyneet ottamaan uusia asiakkaita kaikille vapaille paikoille henkilöstön rekrytointihaasteista johtuen. Essoten oman toiminnan hoitopäivät ovat vähentyneet edelliseen vuoteen verrattuna, koska Kangasniemen Mäntykankaan palvelukeskuksen toiminta päättyi vuoden 2020 lopulla. Kaikkiaan tehostetun palveluasumisen hoitopäivät vähentyivät 553 hoitopäivällä (oma ja ostopalvelut yhteensä) verrattuna vuoden 2020 tilanteeseen. Vaihtuvuus palveluasumisessa on ollut noin 30-40 asiakasta kuukaudessa.

Jaksohoito: Jaksohoidon hoitopäivät ovat lisääntyneet vuoteen 2020 verrattuna ja kaikki jaksohoitopaikat ovat olleet käytössä. Vuonna 2020 jaksohoidon hoitopäiviä oli normaalia vähemmän, koska osa omaishoidon vapaajaksoista peruuntui koronavirusepidemian vuoksi ja omaishoitajien toimesta. Hoitopäivien lisääntyminen vuoden 2021 aikana osoittaa toiminnan palautumisen suuntaa kohti korona-aikaa edeltävää tasoa.

Palveluseteliasiakkaiden määrä on kasvanut sekä tavallisessa palveluasumisessa että tehostetussa palveluasumisessa. Tehostetun palveluasumisen palvelusetelien määrän kasvu johtuu mm. Kangasniemen oman asumisyksikön (Mäntykangas) lakkauttamisesta. Asukkaat siirtyivät palvelusetelillä yksityisen palveluntuottajan yksikköön. Lisäksi palveluseteliasiakkaiden määrään loppuvuonna 2021 vaikutti Hirvensalmen palvelukeskuksen toiminnan päättymisen, jolloin asiakkaat siirtyivät palvelusetelillä Attendo Pitäjänperään. Toisaalta Pietarinperän toiminnan siirryttyä Essotelle 1.9.2021, palveluseteliasiakkaat siirtyivät Essoten asiakkaiksi. Toiminnassa tapahtuneiden muutosten vuoksi tehostetun palveluasumisen asiakkaat lisääntyivät 32:lla ja tavallisen palveluasumisen palveluseteliasiakkaat 20:llä asiakkaalla.

Palveluasumisen asiakasrakennetta mitataan RAI LTC - arviointivälineellä. Tammi-joulukuun 2021 aikana tavallisessa palveluasumisessa olevien asiakkaiden arkisuoriutumisen keskiarvo oli 2,49 (mittarin vaihteluväli 0= itsenäinen - 6= täysin autettava) 45 %:lla asiakkaista. Asteikolla kohtalaisesti - täysin autettavasti selviytyviä oli vajaa puolet asiakkaista. Tehostetussa palveluasumisessa vastavasti kohtalaisesti apua tarvitsevia tai täysin autettavia oli 82 % asiakkaista (keskiarvo 3,99, vaihteluväli 0= itsenäinen - 6= täysin autettava). Kognitiossa keskivaikea häiriöisiä - erittäin vaikea häiriöisiä tavallisessa palveluasumisessa on 55 % asiakkaista (keskiarvo 2,64, vaihteluväli 0= ei häiriötä - 6= erittäin vaikea häiriö). Tehostetussa keskivaikea - erittäin vaikea häiriö on 84% asiakkaista (keskiarvo 3,98, vaihteluväli 0= ei häiriötä - 6= erittäin vaikea häiriö). SAS-työryhmä käyttää RAI arviointivälinettä ikäihmisen asumisen suunnittelussa ja sijoituksessa.

Palveluasumisessa hoitotarvikekustannukset, aineet, tarvikkeet ja tavarat määrärahat ylittyivät. Hoitotarvikkeiden hinnat ovat nousseet ja käyttö lisääntynyt koronan vuoksi. Ostopalvelu- ja palvelustelimäärärahat toteutuivat talousarvion mukaisesti.

Vammaispalvelut

Taulukko 47. Vammaispalvelujen tunnusluvut

Tunnusluku / Suorite	TA 2021	Tot 1-12/2021	Tot 1-12/2020	Muutos %
Henkilökohtaisen avun tunnit	520 000	842 803	609 472	27,7
VPL asumisen hoitopäivät (+tehostettu palveluasuminen)	34 900	30 242	32 455	-6,8
Keva asumisen hoitopäivät	98 500	94 020	98 339	-4,4
Laitoshoitopäivät	4 200	3714	4 384	-15,3
Työ- ja päivätoiminnan käynnit	60 000	54 390	54 317	0,13

Henkilökohtaisen avun asiakasmäärä on 493. Avustustunteja verrattuna edellisvuoden samaan vuosineljännekseen on 32,6% enemmän ja kustannukset ovat 0,98% suuremmat. Tätä selittää seuraavat tekijät: 1) loppuvuodesta 2021 päätettiin paljon ”roikkuneita” työsuheteita, joista maksettiin lomarahoja ja lomakorvauksia ulos, 2) vuonna 2021 uusia päätöksiä tehtiin 24 kpl enemmän kuin vuonna 2020, 3) 1.11.2021 tuli palkankorotukset A ja B palkkaryhmissä, 4) lisäksi koronan myötä paljon avustajia palasi töihin ja 5) osalla henkilökohtaisen avun järjestämistapa vaihtui palveluseteliin. Henkilökohtaisen avun kustannukset vaativat seuranta- ja huomion kiinnittämistä palvelutarpeen arviointiin avustustuntien määrästä ja todellisesta tarpeesta. Yhtenä keinona sopivan hk-avun määrittämiseksi otetaan palvelutarpeen arvioinnin tueksi käyttöön alkuarviointijaksot mahdollisimman oikean mitoituksen saamiseksi päätöksenteon tueksi.

VPL:n mukainen palveluasuminen: mukaan lukien tehostettu palveluasuminen: Asiakasmäärä yhteensä on 97 ja mukaan lukien tehostettu palveluasuminen hoitopäiviä on 23 487. Asiakasmäärä edellisvuonna oli 109, muutos 12 asiakasta vähemmän ja hoitopäiviä oli 25 443, muutos 1956 hoitopäivää edellisvuotta vähemmän samalla vuosineljänneksellä. VPL:n mukaisessa palveluasumisessa on edetty tavoitteiden suuntaisesti kohti kevyempää palvelurakennetta. Pääpaino on kevyemmässä asumisessa, esim. tuettu asuminen, mikä näkyy myös pienentyneinä kustannuksina. Kustannukset ovat 178 338 euroa eli n. 24% edellisvuotta pienemmät samalla vuosineljänneksellä.

Kehitysvammaisten asumispalvelut: asiakasmäärä 298 on pysynyt lähes samana edellisvuoteen verrattuna, mutta hoitopäiviä on vastaavasti 4319 vähemmän verrattuna samaan vuosineljännekseen. Hoitopäivien vähenemisen myötä on edetty kohti tavoitteita kevyemmistä asumispalveluista. Kustannuksissa tämä ei kuitenkaan vielä näy, sillä kustannukset ovat 91 515 euroa, eli n. 4,5% suuremmat edellisvuoden samaan vuosineljännekseen verrattuna. Tähän vaikuttaa se, että asumispalveluissa ovat nyt juuri ne asiakkaat, jotka tarvitsevat erityisen vaativaa hoitoa, jolloin hoitopäivän hinta on kalliimpi.

Kehitysvammaisten laitoshoido: Asiakasmäärä on 30, edellisvuonna se oli 66 verrattuna samaan vuosineljännekseen. Hoitopäiviä on 2664, mikä on 557 hoitopäivää vähemmän edellisvuoden samaan vuosineljännekseen verrattuna. Kustannukset ovat 62 878 euroa, eli n. 14,6% pienemmät edellisvuoden samaan vuosineljännekseen verrattuna.

Kehitysvammaisten ja vammaisten päivä- ja työtoiminta (oma+osto): Vammaisten päivä- ja työtoiminnan toimintakulut ovat edellisvuoden samaan vuosineljännekseen verrattuna selvästi pienemmät, mutta kehitysvammaisten päivä- ja työtoiminnan kulut puolestaan ovat suuremmat edellisvuoden samaan vuosineljännekseen verrattuna 52 822 euroa, eli n. 7,8% suuremmat. Viimeisellä vuosineljänneksellä asiakkaiden määrä oli 269 ja käyntejä 12 539.

Kokonaisuutena vammaispalvelun kokonaiskuluissa yhteensä muutos edellisvuoden samaan vuosineljännekseen on n. 9% enemmän kuluja, euroissa tämä tarkoittaa 488 588 euroa. Kustannukset kehitysvammaisten asumispalveluissa ovat viimeisellä vuosineljänneksellä suuremmat edellisvuoden samaan vuosineljännekseen verrattuna. Tätä kuitenkin tasoittaa vpl:n asumisen ja laitoshoidon kustannusten lasku. Asiakkaiden määrä kaikissa palveluissa on edelliseen vuosineljännekseen nähden hieman noussut, mihin edelleen vaikuttaa korona tilanteen helpottuminen. Korona tilanteen helpottuminen näkyy myös lisääntyneinä hk-avun tunteina sekä työ- ja päivätoiminnan käyntimäärien ja kustannusten kasvuna. Asumispalveluissa kokonaisuutena hoitopäivien määrä on laskenut ja suuntaus on kohti kevyempiä asumisen palveluja.

Perhe- ja sosiaalipalvelujen vastuualue

Taulukko 48. Perhe- ja sosiaalipalvelujen tuloslaskelma

Perhe- ja sosiaalipalvelujen vastuualue	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio- muutos	Muutettu Talousarvio	Toteuma 12/2021
Myyntituotot	4,3	3,4	0,2	3,6	34,9
Jäsenkuntamyynti	3,3	2,9	0,2	3,1	33,9
Muut myyntituotot	1,0	0,6	0,0	0,6	1,0
Maksutuotot	0,5	0,5	0,0	0,5	0,5
Tuet ja avustukset	1,0	1,2	0,0	1,2	1,3
Muut tuotot	0,1	0,2	0,0	0,2	0,1
TOIMINTATUOTOT	5,9	5,2	0,2	5,4	36,9
Henkilöstökulut	-13,3	-14,4	-0,0	-14,4	-14,5
Asiakaspalvelujen ostot	-15,9	-13,7	-1,5	-15,2	-16,5
Muiden palvelujen ostot	-1,9	-2,4	-0,0	-2,4	-2,5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-0,2	-0,4	0,0	-0,4	-0,3
Avustukset	-1,6	-1,8	0,0	-1,8	-1,5
Muut kulut	-0,2	-0,2	0,0	-0,2	-0,3
TOIMINTAKULUT	-33,1	-32,9	-1,5	-34,4	-35,6
TOIMINTAKATE	-27,2	-27,7	-1,3	-29,0	1,3
Rahoituserät, netto	-0,0	0,0	0,0	0,0	-0,0
VUOSIKATE	-27,2	-27,7	-1,3	-29,0	1,3
Poistot ja arvonalentumiset	-0,0	-0,0	0,0	-0,0	-0,0
TILIKAUDEN TULOS	-27,2	-27,7	-1,3	-29,0	1,3

Toimintatuotot

Jäsenkuntatuloissa näkyy pth-sos-ennakkolaskutus, joka on kohdistettu tänä vuonna hallinnosta vastuualueille. Tämän vuoksi tuloissa merkittävä nousu.

Tuet ja avustukset sisältävät valtion korvaukset kuntouttavan työtoiminnan ja maahanmuuttopalvelujen erityiskorvausten osalta sekä THL:n korvauksen turvakodin palvelujen tuottamisesta.

Kuntouttavan työtoiminnan ja maahanmuuttopalvelujen erityiskorvaukset esim. terveydenhuoltokulut haetaan KEHA -keskukselta takautuvasti ja ne maksetaan ESSOTELLE eri vaiheissa kalenterivuotta. Maahanmuutosta saatavat korvaukset ovat riippuvaisia pakolaisten määrästä ja heidän palveluista aiheutuneista kuluista, joten tuloissa on vuotuista vaihtelua. THL:n on maksanut turvakodin kustannuksista 2/3 tammikuussa ja 1/3 maksetaan syyskuun loppuun mennessä.

Asiakasmaksutuotot ovat kertyneet suunnitellusti.

Toimintakulut

Henkilöstökulut ovat toteutuneet hieman talousarvioon varattua määrärahaa korkeampina. Henkilöstömenot ovat ylittyneet lapsiperheiden sosiaalipalveluissa. Rekrytointihaasteita on ollut erityisesti sosiaalityöntekijöiden, psykologien, lastenpsykiatrien ja puhe-terapeuttien osalta. Asiakaspalveluja ja tutkimuksia on jouduttu hankkimaan ostopalveluina.

Palvelujen ostojen määräraha on ylittynyt yht. 1,4 miljoonaa euroa. Suurin ylitys on lapsiperheiden sosiaalipalveluissa n.1,3 miljoonaa euroa. Vastuualueen palvelujen ostot olivat tp2020 yht. 17,8 miljoonaa euroa. Vuodelle 2021 budjetoitu määräraha oli 17,6 miljoonaa ja toteuma oli n.19 miljoonaa euroa.

Merkittävät riskit ja ylityshat

Vastuualueen talousarvion ylitysriski on ollut koko vuoden ajan asiakaspalvelujen ostoissa, erityisesti lapsiperheiden sosiaalipalveluissa (lastensuojelussa). Lapsiperheiden sosiaalipalveluissa palvelujen ostot olivat tp2020 14,8 miljoonaa euroa. Vuoden 2021 talousarvioon oli varattu 14 miljoonaa euroa toteuman ollessa n.15,4 miljoonaa euroa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Taulukko 49. Perhe- ja sosiaalipalvelujen sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strategialinkitys	Vastuualueen tavoite	Käytettävä mittari	Tavoitearvo	Toteuma 31.12.
Asiakas	Perhepalvelujen sekä lapsiperheiden sosiaalihuollon tuki- ja avopalvelut ovat oikea-aikaisia ja vaikuttavia.	Vuosittain kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä ei kasva vrt. 2020 (koko vuosi); huostaanotetut	vähemmän kuin v. 2020	Toteutunut. V. 2021:176 lasta V. 2020: 188 lasta
Asiakas		Lastenpsykiatrian lähettiläiden määrä ei kasva vrt. 2020 (koko vuosi)	vähemmän kuin v. 2020	Ei toteutunut. V. 2021: 226 V. 2020: 209
Talous	Kustannustehokas palvelutuotanto	Lastensuojelun avohuoltopalvelujen nettokäyttökustannukset, euroa/alle 18v. (raportointi tilinpäätöksen yhteydessä) Muiden lasten ja perheiden avopalvelujen nettokustannukset, euroa/alle 18v. (raportointi tilinpäätöksen yhteydessä)	0-18 -vuotiaat / euroa enintään KYS-erva-alueen suuruinen	KYS ERVA 2020: 309,8 euroa ESSOTE 2020: 486,3 euroa KYS ERVA 2020: 359,0 euroa ESSOTE 2020: 347,5 euroa (THL, Sotkanet.fi) Vuoden 2021 tiedot eivät ole vielä saatavilla Sotkanetissä.
Palveluprosessi	Vahvat peruspalvelut	Lapsiperheiden sosiaalityön (SHL palvelu) ja lastensuojelun avohuollon (LS palvelu) asiakkuuksien suhde	60% / 40%	Toteutunut . Lapsiperheiden sosiaalipalveluissa 59,9 % / 40,1 % (lapsiperheiden sosiaalityön asiakkaita 1007 ja lastensuojelun avohuollon 675)
Palveluprosessi	Monitoimijaiset palveluprosessit	Monitoimijaisesti tehtyjen palvelutarpeenarviointien prosenttiosuus	>50 %	Toteutunut osittain.

		kaikista tehdyistä palvelutarpeenarvioinneista		Lapsiperheiden sosiaalipalveluissa on toteutunut 90% (429/477). Työikäisten palveluissa ei ole toteutunut. 45 %. (81/185 palvelutarpeen arvioinneista) Maahanmuuttopalveluissa on toteutunut. 50 %. (10/20 palvelutarpeen arvioinneista)
Organisaation osaaminen	Ammattitaitoinen henkilöstö	Henkilöstön osaamiskartoitukset	50% tehty	Ei toteutunut. Valmiina 0%. Vastualueen eri ammattiryhmille on tehty osaamisalueiden määrittelyä suunnitellusti. Osaamiskartoituksia ei kuitenkaan tehdä suunnitelman mukaisesti koulutuskeskuksen toimesta v. 2021, koska v. 2021 on saatu tieto ohjelmiston vaihtamisesta v. 2023. Osaamiskartoitukset tehdään hyvinvointialueella v. 2023.
Organisaation osaaminen	Hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö	Työhyvinvointikyselyn (TTL) kokonaissijoitus paranee (v. 2019: 45/100)	< 45	Toteutunut. Kokonaissijoitus 41
Organisaation osaaminen		Sairauspoissaolojen määrä	Poissaolopäivät/htv vähennys 5 % ed. vuosi	Ei toteutunut. v. 2021: 14 päivää/htv v. 2020: 12 päivää/htv

Perhe- ja sosiaalipalvelujen henkilöstötiedot

Taulukko 50. Perhe- ja sosiaalipalvelujen henkilöstötiedot

	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Mar-ras	Joulu
Henkilömäärä	302	310	309	307	312	313	311	316	317	313	319	317
Henkilötyövuodet	278,4	256,8	285,6	276	285,6	280,8	290,4	291,6	280,8	288	279,6	290,4
Sairauspoissaolopäivät	254	386	385	339	393	418	280	338	355	426	456	311
Koulutuspäivät	134	78	111	157	159	69	3	53	174	90	179	59
Lisä- ja ylityöt (euroa)	2816	3552	3488	4727	4929	7891	2778	4518	6025	10254	6775	2264
Lisä- ja ylityöt (tuntia)	189	247	154	162	244	444	327	157	230	304	435	325
Täyttöluvat (kumulatiivinen)			58			61	0	0	43			52

	Eläkeikä täyttynyt	2021	2022	2023	2024
Eläköityvät henkilöt			4	3	3

Laskennallinen eläkeikä 65 vuotta

Vastuualueella on rekrytoitu viranhaltijoita ja työntekijöitä TA 2021 suunnitellun mukaisesti mm. vastaava ylläkäri, sosiaalityöntekijöitä ja perhetyöntekijöitä. Rekrytointihaasteita on edelleen erityisesti koulupsykologien, puheterapeuttien, lastenpsykiatrien, ohjaajien ja sosiaalityöntekijöiden osalta. Rekrytointihaasteista johtuen asiakaspalveluja on jouduttu ostamaan hoito- ja palvelutakuun määräaikojen ja palveluun pääsyn varmistamiseksi.

Lisä- ja ylitöitä korvauksineen on muodostunut koronasta aiheutuvista työtehtävistä kuten rokottaminen ja palvelujen turvaaminen (työvuorot) Essoten eri palveluyksiköissä.

Sairauspoissaolojen määrä kasvoi edellisvuosiin nähden. Henkilöstöllä on ollut joitakin pidempiä terveysperusteisia poissaoloja sekä ensisijaisesti erilaisista tartuntataudeista johtuvia lyhyempiä terveysperusteisia poissaolojen aiempaa enemmän.

Perhepalvelut

Taulukko 51. Perhepalvelujen tunnusluvut

Tunnusluku / Suorite	TA 2021	Tot 1-12/2021	Tot 1-12/2020	Muutos %
Neuvolapalvelut: käynnit yhteensä, joista	30 000	32 139	32 765	-1,9
- perhesuunnittelukäyntejä		4 016	2 910	+38,0
- äitiysneuvolakäyntejä		8 042	8 484	-5,2
- lastenneuvolakäyntejä		16 763	16 052	+4,4
Kouluterveydenhuolto: käynnit yhteensä, joista	21 000	16 611	15 580	+6,6
- lääkärin käyntejä		2 878	2 293	+25,6
- terveydenhoitajan käyntejä		13 661	13 251	+3,1
Opiskeluterveydenhuolto: käynnit yhteensä, joista	6 000	4 948	7 595	-34,9
- lääkärin käyntejä		1 430	1 682	-15,0
- terveydenhoitajan tai sairaanhoitajan käyntejä		3 518	5 913	-40,5
Oppilashuolto, psykososiaaliset palvelut: käynnit yhteensä, joista	6 500	7 758	6 848	+13,3
- psykologin käyntejä		2 005	1 717	+16,8
- kuraattorin käyntejä		5 734	5 111	+12,2
Opiskeluhoito, psykososiaaliset palvelut. käynnit yht.	2 000	2 583	2 308	+11,9
- psykologin käyntejä		741	638	+16,1
- kuraattorin käyntejä		1 792	1 484	+20,8
Lastenpsykiatria: läheteiden määrä	190	226	209	+8,1
Perheneuvonta: käynnit yhteensä, joista	7 500	6690	4 202	59,2
- perheohjaajan käyntejä		4635	1 966	135,7
- sairaanhoitajan käyntejä		982	383	156,5
- psykologin käyntejä		1300	640	103,1

- perheterapeutin käyntejä		1720	1 213	41,8
- sosiaalityöntekijän käyntejä		53	0	-
Kuntoutus: käynnit yhteensä, joista	3 800	3189	2 042	56,2
- puheterapiakäynnit		1568	1 054	48,8
- toimintaterapiakäynnit		1621	988	64,1

Tammikuussa on otettu käyttöön perhesuunnitteluneuvolassa keskitetty puhelinpalvelu. Kyseisen palvelun tarve näkyy kasvaneena suoritelmääränä, kun asiakkaat ovat saaneet tarvitsemaansa ohjausta ja neuvontaa. Varsinaiset vastaanottokäynnit ovat säilyneet entisellä tasolla. Äitiysneuvolakäynneissä näkyy raskaana olevien määrän sekä yksilöllisen tuen tarpeen luonnollinen vaihtelu. Lastenneuvolan osalta hienoinen suoritteiden lisääntyminen johtuu osittain hoitovelan purkamisesta ja vertailuajankohdan haastavasta henkilöstötilanteesta. Kouluterveydenhuollon suoritteiden vertailu on vaikeaa, sillä vertailulukuihin vaikuttaa kevään 2020 henkilöstösiirrot koronapandemian vuoksi ja tämän vuoden luvuissa syksyn osalta terveydenhoitajien osoittaminen koululaisten koronarokotuksiin usean viikon ajaksi. Koronarokotuksiin kohdennettiin maaliskuusta heinäkuuhun Mikkelissä kahden terveydenhoitajan työpanos ja muissa kunnissa yhteensä keskimäärin noin yhden hoitajan työpanoksen verran. Syksyllä kouluterveydenhoitajat rokottivat kouluilla yli 12-vuotiaita koululaisia siten, että tarkastukset viivästyivät noin kuudella viikolla. Koronarokotusten suoritteiden kirjautuvat kokonaisuudessaan terveyspalvelujen suoritteisiin.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon ylilääkärin rekrytoinnin onnistuminen ja kliinisen työn osuus näkyy osaltaan koululääkärikäyntien suoritteiden kasvuna. Myös ylilääkärityö tuottama parempi työn organisoituminen vaikuttaa osaltaan kohonneisiin suoritteisiin. Koululääkäripalvelut tuotetaan pääasiassa perusterveydenhuollosta ja suoritelmäärissä näkyy perusterveydenhuollon vaihteleva lääkäriresurssi. Neuvola- ja koululääkärin virat ovat täyttämättä rekrytointiyrityksistä huolimatta.

Opiskeluterveydenhuollon suoritteiden lasku johtuu korkeakoulujen opiskeluterveydenhuollon siirtymisellä 1.1.2021 alkaen Ylioppilaiden terveydenhuoltosäätiölle (YTHS). Henkilöstöresurssiin on tehty muutoksia ja em. vuoksi henkilöstöä on siirtynyt Essoten muihin tehtäviin.

Oppilashuollon psykologien suoritteiden kasvussa näkyy ostopalveluna tuotetun toiminnan luonteen muutos ja erilainen kirjautuminen suoritteisiin. Opiskeluhuollossa oli kevään ajan molemmat psykologin tehtävät täytettynä, ja tämä näkyy suoritelmäärissä. Opiskeluhuollon psykologien rekrytoiminen on haastavaa ja palvelua joudutaan ostamaan aktiivisista rekrytointitoimista huolimatta.

Kuraattoripalveluissa näkyy etäpalvelujen tuoma tuottavuuden kasvu, mutta myös lasten ja nuorten lisääntyneet haasteet. Kuraattoripalvelua on lisätty yhden henkilötyövuoden verran ensin IPC:n koulutuksen ja käyttöönoton vuoksi määräaikaisena ja syksystä alkaen vakituisesti laajentuneen oppivelvollisuuden ja 5-vuotiaiden esiopetuskokeilun vuoksi. Henkilötyövuodet eivät kuitenkaan tästä syystä ole kokonaisuutena lisääntyneet perhepalvelujen palvelualueella.

Perheneuvonnan suoritteisiin kirjautuu sosiaalihuoltolain mukaisen kasvatus- ja perheneuvonnan sekä lasten perustason mielenterveyshuollon suoritteita perheistä. Toiminta on aloittanut tämän muotoisena vuoden 2020 alusta ja suoritteissa on huomioitava, että vertailuajankohtana toiminta oli vasta alkanut. Toiminnan vakiintumisen, työn kehittämisen ja onnistuneiden rekrytointien myötä suoritteet lisääntyvät lasten, nuorten ja perheiden saadessa apua oikea-aikaisesti ja matalalla kynnyksellä. Erityisesti perheohjaajien luvuissa näkyy myös perheiden lisääntynyt pahoinvointi, joka on lisännyt palvelun tarvetta. Perheneuvonnan suoritteissa näkyy perheiden perheohjaajien ja sairaanhoitajien siirtyminen turvaamaan Vava:n toimintaa kesällä useiden viikkojen ajaksi.

Toimivilla peruspalveluilla ja monitoimijuuilla näytti alkuvuodesta 2021 olevan positiivinen vaikutus lastenpsykiatrian läheteiden määrään. Alkuvuoden jälkeen läheteiden määrä on kuitenkin kääntynyt kasvuun. Tulosten perusteella ei voida tehdä yksiselitteistä analyysia siitä, johtuuko läheteiden määrän lisääntyminen koronasta vai muista syistä. Lastenpsykiatrialta on kuitenkin voitu entistä paremmin palauttaa lapsia hoitoon perustasolle perheiden kehittämisen myötä.

Kuntoutuksen palvelut vähenivät merkittävästi koronapandemian alkuvaiheessa, joka näkyy vertailuajankohtaa suurempana suoritelmääränä. Puheterapian suoritteissa näkyy kesällä työskennelleen opiskelijan ja uuden rekrytoidun puheterapeutin työpanos.

Koko palvelualueen suoritteissa näkyy myös esimiesten ja päällikön siirtyminen turvaamaan Vava:n toimintaa kesällä kukin kahdeksi viikoksi kerrallaan, joka heikensi johtamista selkeästi palvelualueella.

Toimintamenot alittuivat n. 0,4 miljoonaa euroa.

Lapsiperheiden sosiaalipalvelut

Taulukko 52. Lapsiperheiden sosiaalipalveluiden tunnusluvut

Tunnusluku / Suorite	TA 2021	Tot 1-12/2021	Tot 1-12/2020	Muutos %
Lapsiperheiden sosiaalityö (asiakas)	700	1007	832	59,3
Lastensuojelun avohuolto (asiakas)	570	675	678	-0,4
Huostaan otetut lapset (määrä)	180	176	188	-6,4
Turvakoti: asiakasmäärä	120	141	123	14,6
Lapsiperheiden kotipalvelut: kotitalousmäärä	240	688	257	167,7

Lastensuojelun ja lapsiperheiden asiakasmäärät ovat kasvaneet valtakunnallisesti ja palvelujen tarve näkyy myös Essotessa. Perhesosiaalityön asiakasmäärät ovat kasvaneet edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan merkittävästi. Avohuollon asiakasmäärä on vastaava kuin edellisen vuoden vastaavana aikana. Perhesosiaalityön (SHL) ja lastensuojelun avohuollon keskinäinen suhdeluku on 59,9 % / 40,1 %. (V. 2020 59 % / 41 %). Perhesosiaalityötä vahvistettiin yhdellä sosiaalityöntekijällä sekä kolmella ohjaajalla. Ohjaajat on saatu rekrytoitua, mutta sosiaalityöntekijän rekrytoinneissa on ollut haasteita. Kolmas sosiaalityöntekijä saatiin rekrytoitua vasta 15.11. alkaen. .

Sosiaalityöntekijöiden rekrytointia on tehty aktiivisesti koko vuoden sekä perhesosiaalityön että lastensuojelun palveluihin. Avohuollossa asiakasmäärä yhtä työntekijää kohden on keskimäärin 50. Edellisinä vuosina kasvavaan asiakasmäärään on vastattu uusilla sosiaalityöntekijän viroilla ja peruspalveluiden vahvistamisella.

Sosiaalityöntekijöiden henkilöstömitoitusta koskeva laki tuli voimaan 1.1.2023: Uuden lain mukaan lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä voi olla enintään 35 asiakasta. Lakimuutoksesta johtuen hallitus perusti joulukuussa 2021 lapsiperheiden sosiaalipalveluihin seisemän uutta sosiaalityöntekijän virkaa. Virkoihin on haettu aktiivisesti sosiaalityöntekijöitä. Haastavin tilanne on Mikkelin avohuollossa, jossa kaikkia avoinna olleita virkoja ei olla saatu täytettyä vuoden vaihteeseen mennessä.

Avohuoltoa on vahvistettu koko vuoden aikana kuudella omalla perhetyöntekijällä. Em. tehtävän työn vaikutus on vähentänyt perhetyön ostopalveluiden käyttöä loppuvuoden aikana. Sosionomien, perhetyöntekijöiden ja ohjaajien rekrytointi työsuhteisiin tehtäviin ja virkoihin on ollut haastavaa.

Vuoden 2021 aikana kodin ulkopuolelle sijoitettuja lapsia on yhteensä 252, joista huostaan otettuna 176 lasta. Vuoden 2020 aikana kodin ulkopuolelle oli sijoitettuna yhteensä 245 lasta, joista huostaan otettuna 188 lasta. Uusia huostaanottoja oli 22 lapsen osalta ja huostassapito voitiin päättää 14 lapsen osalta. Edellisvuosiin nähden uudet huostaanotot ovat vähentyneet. Vuonna 2020 tehtiin 36 uutta huostaanottoa ja huostassapito voitiin päättää 11 lapsen osalta. Vuonna 2019 uusia huostaanottoja tehtiin 46 lapsen osalta.

Lapsiperheiden kotipalveluiden asiakasmäärät ovat kasvaneet merkittävästi edelliseltä vuodelta. Lapsiperheiden kotipalvelu tukee ja auttaa perheitä lasten hoidossa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa nk. matalan kynnyksen palveluna palvelun kriteerit huomioiden.

Lapsiperheiden sosiaalipalveluissa ostopalvelujen määräraha ylittyi talousarvioon 2021 määrärahaan nähden n. 1,3 miljoonaa. Vuoden 2020 tilinpäätökseen verrattuna lapsiperheiden sosiaalipalvelujen ostopalvelut toteutuivat noin 0,6 miljoona korkeampina. Henkilöstökulut ylittyivät noin 0,3 miljoonaa euroa. Lapsiperheiden sosiaalipalvelujen toimintakulujen määräraha ylittyi kokonaisuudessaan noin 1,35 miljoonaa.

Lastensuojelun monialaista työtä ja systeemisen työotteen käyttöä edistetään maakunnallisessa LUMO -lastensuojelua monialaisesti -kehittämishankkeessa. Hankeaika 7.12.2020 - 31.12.2022.

Sosiaalipalvelut

Taulukko 53. Sosiaalipalveluiden tunnusluvut

Tunnusluku / Suorite	TA 2021	Tot 1-12/2021	Tot 1-12/2020	Muutos %
Kuntouttava työtoiminta (asiakas)	740	549	636	-13,7
Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki (koti-taloudet)	1 460	1371	1 454	-5,7
Sosiaali- ja kriisipäivystys (yhteydenotot)	4 100	4647	4 513	3,0
Aikuissosiaalityö (asiakas)	800	830	2 002	-58,5
Maahanmuuttopalvelut: asiakaskäynnit	8 500	7348	7 718	-4,8
Hyvinvointiryhmien ja ryhmämuotoisen kuntouttavan työtoiminnan asiakkaiden määrä % kuntouttavan työtoiminnan asiakkaista	8 %	10,4 %	12,3	1,9 prosenttiyksikköä

Työikäisten sosiaalityön asiakasohjauksen ja neuvonnan saatavuuden parantamiseksi Essoten alueen sosiaalityön puhelut ohjautuvat keskitetysti Mikkelin neuvonnan ja ohjauksen numeroon arkipäivinä klo 9.00 - 15.00. Puheluista tuli 3060 kpl keskitettyyn asiakasohjaukseen siirtymisen jälkeen. Chat-palvelun kautta yhteydenottoja tuli 96 kpl. Puheluista 92,3 %:lla asiakkaista asianhoito onnistui yhdellä yhteydenotolla. Ohjaamo Olkkarin chat oli avoinna maanantaina ja perjantaina iltapäivisin. Talousneuvolan palvelut vakiin-
tuivat toistaiseksi voimassa olevaksi toiminnaksi.

V. 2020 ProConsonan palveluluokitusmuutoksissa työllisyydenhoidon ja kuntouttavan työtoiminnan asiakkuudet siirtyivät työikäisten palveluihin eikä niitä saatu silloin eriteltyä ko. vastuutyöntekijäluvusta (2002 asiakasta) V. 2021 luvuissa oli pelkästään asiakkaiden määrä/vastuutyöntekijä (830 asiakasta). Asiakasmäärä/sosiaalityöntekijä oli keskimäärin 201 asiakasta ja sosiaaliohjaajilla keskimäärin 173. Työntekijäkohtainen asiakasmäärä vaihtelee jonkin verran vuoden aikana. Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärään vaikutti koronapandemia alentavasti. Uusi sosiaalityöntekijä aloitti työt elokuussa, jolloin kaikki sosiaalityöntekijöiden virat olivat täytettyinä.

Työllisyyden kuntakokeilu alkoi 1.3.2021. Essotesta siirtyi kuntakokeiluun kolme työntekijää (2,5 htv). Tämän lisäksi kuntakokeilun asiakastyöhön osallistui Essotesta sosiaalihuollon ammattihenkilöitä siltä osin kuin he ovat aiemminkin tehneet asiakastyötä työllisyydenhoidon parissa. TYP-työn ja aktivointisuunnitelmien tekemisessä työparina on usein kuntakokeilun omavalmentaja. Kuntakokeilun
asiakasohjaus
tehostui
vuoden
loppua
kohden.

Maahanmuuttopalvelujen Mikkelin yksikössä oli asiakkuudessa joulukuun lopussa 158 asiakasta, joista yli puolet oli oleskeluluvan saaneita turvapaikanhakijoita ja loput kiintiöpakolaisia. Lisäksi asiakkuudessa oli yksi paperiton henkilö. Hirvensalmella kiintiöpakolaisia oli 24. Ohjausta ja neuvontaa tarjottiin myös muille kuin varsinaisessa asiakkuudessa oleville henkilöille. Asiakaskäyntien tilastoinnissa on käytössä Alpo-rekisteri. Vuonna 2021 Mikkelissä oli 5907 ja Hirvensalmella 1441 asiakaskäyntiä (yhteensä 7348). Maahanmuuton geneerisen palveluohjauksen malli (MAGEE)-hankkeessa pidettiin erilaisia infotilaisuuksia asiakkaille ja tehtiin tiivistä yhteistyötä verkostoissa. Hanke sai kesäkuussa jatkorahtuspäätöksen TEM:iltä ajalle 1.9.2021-31.8.2022.

SOSRAKE-hankkeessa jatkettiin tiedon tuottamista mm. pilotoimalla uutta asiakkaan itsearviointia kuntouttavaan työtoimintaan Mikkelin Toimintakeskus ry:n kanssa ja ottamalla käyttöön sosiaalinen raportointi. Sosiaalisen raportoinnin avulla nostettiin esiin epäkohtia, joita vietiin valtakunnalliseenkin keskusteluun. Työntekijöille järjestettiin valmennusta tavoitteiden asettamisesta ja viestinnästä.

Koronaan liittyvä vähävaraisten maskien jako jatkui kaikissa Essoten kuntien eri toimipisteissä.

Palvelutarpeen arvioinnit toteutuivat arvioitua harvemmin. Työikäisten palveluissa palvelutarpeen arvioinneista 45 % tehtiin monialaisesti. Työikäisten sosiaalityön asiakkaiden verkostot luodaan asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Palvelutarpeen arviot toteutetaan asiakaslähtöisesti ja yhteistyötahoja otetaan mukaan palvelutarpeen arvioon, mikäli se katsotaan yhdessä asiakkaan kanssa merkitykselliseksi ja se auttaa hänen palveluidensa yhteensovittamista ja vastuunjakamista. Mikäli tarvitaan laajempaa osaamista ja ammattitaitoa, silloin palvelutarpeen arviointi tehdään monialaisesti.

Kotoutumisen alkuarviointi tehdään pakolaisille monitoimijaisesti alkuhaastattelun perusteella. Haastatteluun perustuen palvelutarpeen arviointi tehdään yhdessä TE-toimiston kanssa. Omatyöntekijä päivittää tai tarkistaa jonkin osa-alueen (esim. koulutus tai työharjoittelu) palvelutarpeenarvioinnista yhdessä asiakkaan kanssa ja silloin ei palvelutarpeen arviointia tehdä sen laajemmin monialaisesti.

Toimintakulut	toteutuivat	lähes	talousarvion	mukaisesti;	määräraha	ylittyi	n.	40.000	euroa.
---------------	-------------	-------	--------------	-------------	-----------	---------	----	--------	--------